

Omakoti

Rakennustöitä
tarjolla!

Nopein
matka töihin.

worker
HENKILÖSTÖRATKAISUT

VAASA » NUMERO 5/2024 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 16. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Täydentävä lämmitysjärjestelmä vähentää ostoenergian tarvetta

Satavuotiaan hirsitalon
keittiö uudistui harkitusti

10

Omakotitalon sähköasennukset
vaativat seurantaa

16

KYSY EDULLISTA
ERISTYSLASITARJOUSTA
**SUORAAN
VALMISTAJALTA!**

- KORJAUSLASITUKSET
- PEILIT JA PEILILIUKUOVET
- SAUNOJEN JA KYLPY-
HUONEIDEN LASISEINÄT
- ERISTYSLASIT
- LASIKAITEET
- KEITTIÖN VÄLITILAN LASIT
- PIHLA IKKUNAT JA OVET

AluRoll
LUKAN
- TERASSILASITUKSET

AAA
Korkein luottoluokitus
*Vuonna 2018

Pihla
Ikkunat ja ovet

TUTUSTU MAHDOLLISUUKSIIN www.glasek.fi

GLASEK OY
ERIKOISLASILIIKE

24 h
Päivystys
044 317 77 77

Karhuntie 79, 65350 VAASA - Puh. 06 - 317 99 99

- Puunkaato
- Ongelmapuunkaato
- Kantojyrsintä
- Risujen ja puunrunkojen poisvienti
- Raivaussahatyöt
- Metsänhoito ja myrskytuhot
- Yksittäiset työtehtävät tai kokonaisratkaisut
- Toimialueenamme: Vaasa, Mustasaari, Vöyri, Närpiö
Teemme töitä myös saaristossa

Muista Kotitalousvähennys!

G-step Oy

Puunkaato Simon 050 350 2867
Metsähoito Emma 050 374 1674
Mattlaxvägen 61, 66540 Mustasaari (Petsmo)
www.gstep.fi

Sinun jäteongelmasi – meidän työmme

Retex

www.retex.fi

Jätepalvelu

Viemäripalvelu

Kierrätys

Kuljetuspalvelut

Vuokrauspalvelut

info@retex.fi | 0400 137 100
Riksättan 179, 64250 Pielähti

Jensen Protect AB
Weatherprotection

POHJANMAA JA ETELÄ-POHJANMAA

MAANRAKENNUS- URAKOINTI

Urakointi J. Ylihärsilä

SALAOJAT
VIEMÄRIT
PIHANRAKENNUSTYÖT
VIIMEISTELYTYÖT

Ota yhteyttä ja kysy lisää

040 778 0017

www.jyliharsila.fi

Korjausrakentamisen ammattilainen Pohjanmaalta!

Kosteuskartoitukset
Vesivahinkojen kuivaukset ja korjaukset
Kylpyhuone- ja huoneistoremontit
Kosteus- ja homevauriokorjaukset
Aliurakointi, rakennusliikkeet

Osta nyt, maksa 6 kuukauden kuluttua!

Pienet ja isommat työt, soita ja kysy lisää!

IA-Renovation Oy
SOLVING YOUR PROBLEMS

020 155 0750 • info@ia-renovation.fi • www.ia-renovation.fi

MAINOSTAJA,
varaa näkyvyytesi
Omakotilehtiin
verkkokaupasta.

<https://mediapotential.mediani.fi>

MEDIANI

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2024	vko 8
Nro 2/2024	vko 16
Nro 3/2024	vko 24
Nro 4/2024	vko 39
Nro 5/2024	vko 47

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 18 000 kpl

Pientalot Isokyrön, Kaskisen, Kristiinankaupungin, Laihian, Maalahden, Mustasaaren, Närpiön, Vaasan ja Vöyrin taajamissa

Kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Julkaisija
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

20

Fiksut säilytysratkaisut helpottavat kodin tavaratulvaa

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Tukilämmitysjärjestelmät
- 10 Keittiöremontti
- 14 Remontista sopiminen
- 16 Sähköjen kuntotarkastus
- 19 Lakipalsta
- 20 Apua tavarapaljouteen
- 22 Juhlien järjestäminen
- 24 Joulutraditiot
- 26 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Ystävällisiä sanoja on turha säästellä – ne voivat pelastaa jonkun päivän

'Tyhjästä on paha nyhjäistä' – sananlasku nousee elävänä mieleen tässä vaiheessa vuotta. Hallituksen budjettiriihen antimina kun muun muassa kotitalousvähennykseen tehdään ensi vuonna tuntuvia leikkauksia.

Veronmaksajain Keskusliitto otti asiaan nopeasti kantaa kyseenalaistaen leikkausten mielekkyyden ja huomauttaen pudotuksen olevan raju etenkin kotitalous-, hoito- ja hoiva-työn kohdalla. Nuo palvelut ovat olleet monille ikääntyville tärkeä apu kotona pärjäämiseen.

Myös Suomen Kotityöpalveluyhdistys kommentoi leikkauksen vaikuttavan haitallisesti alan yritysten toimintaan: osa niistä ennakoi joutuvansa sen myötä lopettamaan toimintansa, osa joutuvansa irtisanomaan henkilöstöä.

Nähtäväksi jää, miten kaavaillut muutokset loppujen lopuksi vaikuttavat ihmisten elämään ensi vuonna. Kaikkea kun ei voi ennakoida. Se on kuitenkin selvää, että tällaisina aikoina solidaarisuuden ja inhimillisyyden merkitys korostuu.

Hymy tai ystävällinen teko voi olla hallitusohjelmaakin järeämpi tapa vaikuttaa ympäristöön ja ihmisten mielialaan. Ei siis pihistellä turhaan ystävällisyydestä, kun kohtaamme toisiamme arjessa.

Kohteliaisuus ei sentään maksa mitään!

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

Tykkää meistä FACEBOOKISSA!

facebook.com/omakotilehti

www.sundin.fi

HYVÄLAATUISTA KONEELLISESTI KUIVATTUA POLTTO-PUUTA EDULLISESTI YMPÄRI VUODEN

Soita 050 373 9064 / Thomas Sund

» LYHYESTI

Järjestelmät kuntoon lämmityskautta varten

Valtion kestävä kehityksen yhtiö Motiva muistutti jo syyskuussa, että syksyn tulo voi tuoda nousupaineita sähkön ja kaukolämmön hintaan. Korkeimmillaan hinnat ovat talvella. Tästä seuraa se, että energiansäästötoimenpiteiden kannattavuus paranee talvea kohden kuljettaessa myös palvelukiinteistöissä. Hyvin toimivat laitteet ja järjestelmät eivät tuhlaa energiaa.

– Esimerkiksi huonelämpötilan laskemisen säästövaikutus paranee samaa tahtia, kun hinnat nousevat. Syksyllä säiden viiletyssä kroppa voi kaivata lämmintä huonelämpötilaa, mutta kun väki tottuu viileyteen, voidaan sisälämpötilaa vähitellen hieman alentaa, toteaa asiantuntija **Minna Tolvanen** Motivasta.

Tolvasen mielestä järkevää kiinteistön ylläpi-toa on se, että kaikkien laitteiden ja järjestelmien toiminta varmistetaan jo syksyn aikana, jolloin talvi ei tuo mukanaan kalliita yllätyksiä, kun laitteet toimivat kuten pitääkin.

– Suosittelen tarkistamaan esimerkiksi hybridilämmityksen automatiikan toiminnan jo ensimmäisillä pikkupakkasilla. Samoin on syytä varmistaa spot-sähköä eli pörssisähköä seuraavan automaation ja tarpeenmukaisen ilmanvaihdon säädön toiminta, Tolvanen muistuttaa.

Sähköä säästyy, kun kulutus joustaa

Energiansäästö on suurissa kiinteistöissä ja toimitiloissa yhä useammin kulutuksen joustamista ja sähkön käytön ajoittamista tai jopa rajoittamista kalliiden valtakunnallisten kulutus-

piikkien aikana. Siksi automaatio-ohjaus ja sen toimivuus ovat tärkeitä, jotta kokonaiskulutuksesta voitaisiin saavuttaa säästöjä. Kalliin sähkön jaksoilla voi vaikka pienentää ilmanvaihdon tehoa hieman tai himmentää valaistusta.

Kulutuspiikkejä syntyy esimerkiksi aamuisin ilmanvaihtokoneiden käynnistyessä samaan aikaan. Koneiden käyntiaikoja kannattaa porrastaa 5–10 minuutin välein, jolloin käynnistyksestä aiheutuva tehopiikki jakautuu tasaisemmin.

Muita vinkkejä syyshuoltoihin

- Patteritermostaattien ja lämmitysverkoston toiminnan testaus hyvissä ajoin. Pattereiden ilmaus tarvittaessa ja lämmitysverkoston tasapainon varmistaminen. Muista myös ilmanvaihdon lämmitysverkoston tarkastus.

- Lämmitetään tiloja tarpeeseen, tilakohtaiset lämpötilasuositukset huomioiden.

- Tyhjiä tiloja ei tarvitse turhaan lämmittää. Niissä noin 16 celsiusastetta riittää.

- Ilmanvaihdon suodattimien vaihdot ja asetusarvojen varmistukset

- Siitepölykauden jälkeen on hyvä vaihtaa suodattimet. Puhtaan sisäilman lisäksi varmistetaan, että paine-ero suodattimen yli on kohdillaan. Suuri paine-ero lisää puhallustehon tarvetta, joka puolestaan näkyy lisääntyneenä sähkön kulutuksena.

- Sisäänpuhallusilman lämpötila muutaman asteen haluttua huonelämpötilaa pienempi (pl. ilmalämmitteiset kohteet). Rakennusten peruslämmön pitää tulla lämmitysverkoston kautta, ei ilmanvaihtoverkoston kautta.

- Sähköisten lämmitysten säätöjen toiminnan testaus ja asetusarvojen tarkistus

- Hyvä testata ja tarkistaa säännöllisesti toiminta, sähkölämmitysten säätöjen ollessa epäkunnossa voi lämmityksestä muodostua nopeasti suuret lisäkustannukset.

- Kaukolämmön tehopiikkien minimointi automaation avulla ja tehomaksujen pienentäminen

- Jos kaukolämmön perusmaksu muodostuu maksimitehon perusteella, kannattaa kulutuspiikkejä rajoittaa automaation avulla ennakoimalla lämmöntarvetta tai rajoittamalla hetkellisesti tiettyjen tilojen lämmitystä.

Freepik

Veronmaksajien Keskusliitto kritisoi kotitalousvähennyksen leikkausta

Veronmaksajain Keskusliiton toimitusjohtaja **Teemu Lehtinen** otti syyskuussa tuoreeltaan kantaa hallituksen budjettiriihen veroratkaisuihin, joita hän piti monilta osin ongelmallisina.

– Ansiotulojen verotuksen progression jyrkentäminen entisestään, kotitalousvähennyksen raju leikkaus sekä eläkkeensaajien tuplairaippavero vievät kaikki verotusta väärään suuntaan.

Budjettiriihen veroratkaisut ja palkansaajamaksujen muutokset jyrkentävät palkkaverotuksen progressiota vuonna 2025. Pienipalkkaisen 2000 euroa ansaitsevan verotus kevenee ensi vuonna 0,3 prosenttiyksikköä. Keskituloi-

sen 4000 euroa kuukaudessa tienaa-
van palkansaajan verotus puolestaan kiristyy hieman,

0,1 prosenttiyksikköä. Hyväpalkkaisten verotus kiristyy sen sijaan selvästi. Suurimmillaan kiristys on 9000 euron kuukausituloilla 0,8 prosenttiyksikköä.

Progression jyrkentäminen aiheutuu veronkevennysten suuntaamisesta pienituloisille sekä toisaalta valtion tuloveroasteikon normaali indeksitarkistusten perumisesta kahdessa ylimmässä tuloluokassa.

– Ansiotulojen verotuksen progressio on jo valmiiksi erityisen ankaraa Suomessa, eikä sitä pitäisi ainakaan entisestään jyrkentää.

Kotitalousvähennyksen leikkaus osuu hoiva- ja hoitopalveluihin

Budjettiriihen kummallisimpana veroratkaisu-

na Lehtinen pitää rajua leikkausta kotitalousvähennykseen. Suurin alennus on tulossa tavanomaisista kotitalous-, hoiva- ja hoitopalveluista saataviin vähennyksiin. Esimerkiksi 1000 euron hoivatyöstä saatu vähennys alenee 500 eurosta vain 200 euroon ensi vuonna.

– Hoito- ja hoivatyön kotitalousvähennyksestä aiotaan leikata jopa yli puolet ensi vuonna. Tämä on kohtuutonta ja myös vastuutonta tilanteessa, jossa julkisten sote-palvelujen tuotanto ja rahoitus ovat kasvavan paineen alla, Lehtinen toteaa.

– Kotitalousvähennyksen avulla hankitut palvelut ovat mahdollistaneet muun muassa monien ikääntyvien kansalaisten pärjäämisen pidempään kotona.

Kaapin perällä pölyttyy useimmiten vohvelirauta

Ruoanvalmistukseen ja säilöntään tarvittavia tarvikkeita valmistava suomalainen Fredman selvitti, mitä kodin pienkoneita omistetaan, mitä käytetään eniten ja mitkä pölyttyvät kaapin perällä. Elokuussa 2024 teetettyyn kyselytutkimukseen vastasi 1000 suomalaista.

Kyselystä kävi ilmi, että liki minkä tahansa suomalaiskodin keittiöstä löytyy mikroaaltouuni ja kahvinkeitin. Mikro on 96 prosentilla ja kahvinkeitin 90 prosentilla. Kahvikoneen omistaa vajaa neljännes suomalaisista ja kahvimylly löytyy vain 16 prosentilla vastaajista. Vedenkeitimen omistaa 83 prosenttia, mutta kolmannes käyttää sitä vain pari kertaa vuodessa.

Kahvinkeitin ei pääse pöydällä pölyttymään. Suodatinkahvia keittää joka päivä 73 prosenttia suomalaisista. Kahvikoneella juoman valmistaa 12 prosenttia vastaajista. Kahvimyllyn käyttö on jo liki harvinaisuus. Sitä pyörittää päivittäin kolme prosenttia vastaajista.

– Me suomalaiset olemme suodatinkahvikansaa, eikä siihen ole muutosta näköpiirissä. Uskon, että valtaosalla nuorista, jotka näin syksyn

kynnyksellä muuttuvat ensimmäiseen omaan kotiin, kahvinkeitin on niitä ensimmäisiä hankintoja, ainoana Suomessa suodatinpusseja valmistavan Fredmanin viestintä- ja vastuullisuusjohtaja **Sara Hokkanen** avaa kyselyn tuloksia.

Liki puolet vastaajista (46 %) omistaa vohveliraudan, mutta sen kohtalona on jäädä useimmin kaapin perälle pölyttymään. Näin tapahtuu 15 prosentille vastaajista.

– Kolmannes käyttää rautaa muutaman kerran vuodessa. Muita harvoin käytettyjä laitteita ovat tutkimuksen mukaan myös voileipägrilli, yleiskone ja hieman yllättäen myös vatkain ja blender, Hokkanen kertoo.

Päivittäin käytetyt kodin pienkoneet top 5

1. Mikroaaltouuni
2. Kahvinkeitin
3. Vedenkeitin
4. Leivänpaahdin
5. Airfryer

- Useimmiten kaapin perällä pölyttyvät kodin pienkoneet top 5**
1. Vohvelirauta
 2. Voileipägrilli / Soda stream/blender (jaettu 2. sija)
 3. Yleiskone / Mehulinko (jaettu 3. sija)
 4. Vatkain
 5. Leivänpaahdin
- Vähiten omistetut kodin pienkoneet top 5**
1. Popcornkone
 2. Jäätelökone
 3. Leipäkone / Munankeitin (jaettu 3. sija)
 4. Kahvimylly
 5. Mehulinko/mehupuristin

Oletko vaihtamassa öljylämmityksen fossiilittomaan vaihtoehtoon? Vielä vuosi aikaa toteuttaa remontti ELY-keskuksen avustuksella

Ympäristöministeriö ja Pirkanmaan ELY-keskus tiedottivat elokuun lopulla, että öljylämmityksestä luopuville pientalojen omistajille myönnetään vielä toistaiseksi 2 500 ja 4 000 euron avustuksia. Hankkeiden on kuitenkin oltava kokonaan valmiita 31.8.2025 mennessä.

– Siirtymä fossiilisista puhtaisiin lämmitys-
muotoihin etenee hyvin, mutta vielä on työtä jäljellä. Öljykattiloiden korvaamisella luodaan myös työtä Suomeen. Avustukset kotitalouksille ovat olleet suosittuja ja lämmitysremontti on tehty jo monessa kodissa. Avustusta jaetaan viimeistä vuotta, joten remonttia suunnittelevien kannattaa ryhtyä toimeen nyt, sanoo ympäristö- ja ilmastoministeri **Kai Mykkänen**.

Avustusta voidaan myöntää yksityishenkilöille tai kuolinpesille öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen sekä uuden lämmitysjärjestelmän hankkimiseen silloin, kun pientalo on ympärivuotisessa asuinkäytössä. Avus-

tuksen saamiseksi öljylämmitysjärjestelmä tulee poistaa kokonaan säiliöineen. Yhteen remonttiin voi saada vain avustuksen tai kotitalousvähennyksen.

– Nyt on hyvä hetki tarttua toimeen, jos lämmitysjärjestelmän vaihto on ajankohtaista vuoden sisällä, sillä avustuspäätöstä, laitteita ja asennusta voi joutua odottelemaan tovin. Avustusta kannattaa kuitenkin hakea vain, jos remontti on todella toteutumassa määrääjässä, jotta käsittely ei ruuhkaudu ja mahdollisimman moni hankkeen toteuttaja saa avustuksen. Tällä hetkellä annamme avustuspäätöksen noin kolmessa kuukaudessa hakemuksen jättämisestä, kertoo ryhmäpäällikkö **Sabina Mäki** elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

Hakemus kannattaa tehdä sähköisesti ja sen käsittely on sujuvaa, kun mukana on heti kaikki tarvittavat liitteet. Hakemukseen tarvitaan vähintään urakoitsijan tekemä tarjous tai muu suunnitelma remontista sekä valta-

kirjat kiinteistön muilta omistajilta, esimerkiksi puolisoilta.

Remontteja tehty pian 27 000

Avustusta on hakenut pian 34 000 pientalon omistajaa. ELY-keskus on tehnyt lähes 33 000 avustuspäätöstä, joista 87 % on ollut myönteisiä. Avustus maksetaan vasta remontin toteuttamisen jälkeen, ja tähän mennessä tukea on maksettu lähes 27 000 remontin toteuttaneelle hakijalle.

Hakijoista 70 % on ilmoittanut vaihtavansa fossiilisen lämmityksen vesi-ilmalämpöpumppuun, 19 % on ollut vaihtamassa maalämpöön ja 8 % kaukolämpöön. Pieni osuus hakijoista on päätnyt muihin ratkaisuihin, kuten sähkölämmitykseen, jota on täydennetty usein ilmalämpöpumpulla.

Vastaavanlaista avustusta voi hakea myös maakaasulämmityksestä luopumiseen. Avustus on myönnetty yli 1 100 kaasulämmityksen vaihtajalle.

Tulisijan käyttö on hyvä keino pienentää energialaskua ja antaa turvaa sähkökatkojen ja päälämmitysjärjestelmän toimintahäiriöiden varalta.

Teksti: Elina Salmi

Täydentävä lämmitysjärjestelmä vähentää ostoenergian määrää

Kalliin energian aikana moni omakotiasuja tuskailee ostoenergian hinnan kanssa. Kustannuksiin voi vaikuttaa käyttämällä erilaisia täydentäviä lämmitysjärjestelmiä.

Täydentäviä lämmitysjärjestelmiä ovat muun muassa tulisijat, ilmalämpöpumput ja aurinkolämpö. Koko talon lämmitykseen ei mikään niistä sovelu yksinään, mutta oikein käytettynä niillä voi pienentää reippaastikin ostoenergian tarvetta.

Suomalaiset kodit, koulut ja konttorit ovat lämmenneet puulla vuosisatojen ajan ja nykyäänkin lähes jokaiseen uuteen taloon asennetaan jonkinlainen tulisija. Useimmiten se on varaava takka. Oikein mitoitettuna, varaavalla tulisijalla voi parhaimmillaan tuottaa jopa kolmanneksen koko ta-

lon lämmitystarpeesta. Lisäksi sellainen on hyvä olla olemassa jo huoltovarmuuden takia, jotta sähkökatkojen tai pääjärjestelmän toimintahäiriöiden aikana talon pystyy pitämään lämpimänä takan tai vastaavan avulla.

Parhaan tuloksen saa aikaan massiivisilla, varaavilla tulisijoilla. Sellaisen rakenteisiin varautuva lämpö siirtyy huonetiloihin pienellä teholla pitkän ajan kuluessa eikä huonelämpötila nouse liian korkeaksi. Erityisen järkevää puun polttaminen on sähkölämmitteisessä talossa ja kovien pakkasten

aikaan. Jos polttopuun saa vielä ilmaiseksi esimerkiksi omasta metsästä pienenee ostettavan lämmitysenergian tarve entisestään.

Pellettitakka on kevyt ja vaivaton

Myös pellettitakka sopii hyvin sähkölämmityksen tueksi. Se tarvitsee hormin lisäksi sähköliittymän, koska siinä on puhaltimet palamisilmalle ja lämmitetylle ilmalle. Lisäksi pellettejä syöttävä automatiikka käyttää sähköä. Käytössä pellettitakka on

Freepik

varsin huoleton, sillä siinä on automaattisyytys ja säiliöön mahtuu usean päivän pellettitarve.

Hyvä puoli pellettitakassa on myös se, että lämmitystehoa voi säätää. Takan tuottama lämpö siirtyy huonetilaan puhaltimilla ja joihinkin takkoihin voidaan liittää termostaatti, joka ohjaa lämmitystä huoneilman lämpötilan mukaan.

Pellettitakka on kevyt eikä vaadi järeää perustusta kuten tavallinen takka. Markkinoilla on myös malleja, jotka siirtävät lämmön vesikiertoiseen lämmitysjärjestelmään tai malleja, joissa lämpö voidaan siirtää useampaan huonetilaan ilmakehää pitkin.

Ilmalämpöpumppu voi pienentää energialaskun jopa puoleen

Ilmalämpöpumppu on erittäin hyvä vaihtoehto sähkölämmitteisen talon tukilämmitysjärjestelmäksi, sillä parhaimmillaan se vähentää ostosähkön tarvetta tyypillisesti 30–60 prosenttia. Yhdistettynä puilla lämmittämiseen säästö on vieläkin suurempi. Ilmalämpöpumppua voi käyttää kuumaan vuodenaikaan sisäilman viilentämiseen.

Ilmalämpöpumppu siirtää lämpöenergiaa ulkoilmasta ja luovuttaa sen suoraan huoneilmaan. Järjestelmä koostuu ulkoyksiköstä, joka ottaa lämpöä ulkoyksikön läpi kierrätettävästä ulkoilmasta. Lämpö siirtyy sisäyksikköön kylmäaineen välityksellä.

Markkinoilla on ilmalämpöpumppuja, joissa yhteen ulkoyksikköön voidaan liittää useampia sisäyksiköitä. Jokainen huonetila tarvitsee käytännössä oman sisäyksikön, sillä ilmalämpöpumppu lämmittää tai haluttaessa jäähdyttää vain sitä tilaa, jo-

**POHJANMAAN
PORAKAIVO**

Porakaivotyöt ammattitaidolla!

Leivannintie 102, 66510 VAASA, GSM 050 3138 152

- Lämpö- ja vesikaivojen porausta
- Tutkimus ja tarkkailureikien porausta
- Vesikaivot
- Teräspaalaus
- Sekä muita erikoisporauksia

Meiltä myös porakaivojen pesut, pienituottoisten porakaivojen vesipaineaukaisu sekä porakaivopumput, lämpökaivopumput ja lämpökaivoputket

BOTNIA
SÄHKÖ

P. 0500 860 101

Sähkötyöt
yli 30 vuoden
kokemuksella

- › Kodit
- › Kiinteistöt
- › Teollisuus

**ETSITÄÄN AUTOA,
ASUNTOAUTOA TAI VAUNUA**

Viallisuus ei ole esteenä, soita ja esittele omasi

Mika 040 374 0055

mikaellindberg30@gmail.com

Käteismaksu taikka tilisiirto

**LÄMPÖ-, VESI-
JA ILMASTOINTI-
ASENNUKSET
SEKÄ HUOLLOT!**

LAADUKKAASTI JA AIKATAULUSSA.

050 383 3345
vaasanputkiasennus@gmail.com
www.vaasanputkiasennus.fi

**MITSUBISHI
ELECTRIC**
ILMALÄMPÖPUMPUT

Vaasan Putkiasennus Oy

KYRÖNMAAN LVI OY

kyronmaanlvi.fi

Laihialla toimiva LVI-töihin keskittynyt perheyritys.
Myymälässämme kattava valikoima LVI-alan tarvikkeita.

Tampereentie 93, 66400 Laihia | Avoinna ma-pe 8-17, la 9-13
puh. (06) 477 1246 | info@kyronmaanlvi.fi

LVI -asennukset Vaasan alueille

Palveluitamme mm:

- Maalämpöpumput
- Vesi-ilmalämpöpumput
- Kaukolämpökeskukset
- Ilmanvaihtolaitteet- ja asennukset
- Ilmalämpöpumput
- Lattialämmitys
- Erilliset hybridi-
lämmitysjärjestelmät

LVI Turpeinen Oy

www.lviturpeinen.com

Kimmo Turpeinen

puh. 044 238 3353

Kimmo.turpeinen@lviturpeinen.com

Ilmalämpöpumpun etuja ovat edullinen hankintahinta ja helppo käytettävyys.

hon se on asennettu.

Ilmalämpöpumpun tuottaman lämmön määrä riippuu ulkoilman lämpötilasta, ja parhaimmillaan se on nollakelillä tai pikkupakkasilla. Pakkasen kiristytessä laitteen hyötysuhde laskee ja se tuottaa vähemmän lämpöä. Toki viime vuosina ilmalämpöpumppujen suorituskyky on parantunut ja laadukkailla laitteilla voidaan saada merkittävästi lämpöä vielä silloinkin, kun pakkas huitelee -25 asteessa.

Ilmalämpöpumpun etuja ovat edullinen hankintahinta ja helppo käytettävyys. Tehokkaimmin ilmalämpöpumpulla syntyy säästöä, kun säätää sähköpatterien termostaatit 4-5 astetta ilmalämpöpumpun säätöä alemmaksi. Silloin hyötysuhteeltaan tehokas pumppu kantaa päävastuun lämmityksestä ja patterit ottavat vastuun vasta sitten, kun ulkoilma muuttuu liian kipakaksi.

Auringosta sähköä ja lämpöä

Viime vuosina on omakotitaloissakin löydetty aurinkoenergian hyödyt – ja hyvä niin, sillä auringosta saadaan meidän leveysasteillamme yllättävän paljon energiaa. Aurinkoenergian hyödyntäminen on mahdollista helmi-kuun alusta marraskuuhun saakka. Auringosta voi kerätä lämpöä lämpöä aurinkokerääjillä ja sähköä aurinkopaneeleilla. Aurinkoenergian plussapuolia ovat vähäiset käyttökustannukset, päästöttömyys ja uusiutuvuus.

Aurinkosähköjärjestelmällä saadaan sähkö myös sinne, missä sähköverkkoon liittyminen ei muuten ole mahdollista. Sellaisia kohteita ovat esimerkiksi kesämökit, tunturialueet, veneet ja saaristokohteet. Viime vuosina aurinkosähkön käyttö on yleistynyt myös pien-
taloissa. Oikein mitoitettuna aurinkosähköjärjestelmän avulla voidaan huolehtia muun sähkönkäytön lisäksi myös ainakin osasta sähkölämmitystä, mutta ainoaksi lämmitysmuodoksi se ei riitä.

Aurinkopaneelit siis muuttavat auringon energian sähköksi, kun taas aurinkokeräimet muuttavat sen lämmöksi.

Aurinkokeräimet ottavat talteen auringon lämpöä ja siirtävät sen joko käyttöveden tai koko talon lämmitykseen. Yleisimmin aurinkolämpöä käytetään lämpimän käyttöveden valmistukseen, mutta suuremman hyödyn saa liittämällä aurinkokerääjät myös vesikiertoiseen lämmitysjärjestelmään.

Aurinkolämpöjärjestelmä koostuu aurinkokeräimistä, varaajasta, pumppu- ja ohjausyksiköstä sekä putkistosta. Aurinkokeräimet ottavat auringon säteilyenergiaa putkistossa kiertävään jäätymättömään liuokseen, joka siirtää edelleen auringon lämmittämän nesteen varaajaan.

Jos omakotitalossa on tarkoitus lämmittää käyttövesi aurinkokeräinten avulla, riittää laskennalliseksi keräinalaksi henkilömäärästä riippuen 4-8 neliötä. Jos on tarkoitus hyödyntää aurinkolämpöä myös tilojen lämmitykseen, on sopiva määrä 8-12 keräinneliötä.

Aurinkolämmöllä voidaan tuottaa noin puolet lämpimän käyttöveden valmistamiseen tarvittavasta energiasta. Jos aurinkokerääjät on kytketty lämmitysjärjestelmään, voidaan aurinkolämmöllä tuottaa jopa 25-35 prosenttia lämmitystarpeesta. Matala- ja passiivienertaloissa osuus on suurempi johtuen pienemmästä lämmitystarpeesta.

Aurinkolämmön merkitys ja kiinnostus sitä kohtaan kasvaa koko ajan. Keskeisenä haasteena Suomessa on talven lämmityskausi, jolloin aurinkolämmön määrä on minimaalinen.

Lähde: motiva.fi, vattenfall.fi

Laskuri opastaa lämmitystapojen vertailussa

Valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva Oy:n sivuilta löytyy pientalojen lämmitystapojen vertailulaskuri, joka auttaa eri lämmitystapojen ja niiden kustannusten vertailussa. Laskuri löytyy osoitteesta <https://lammitysvertailu.eneuvonta.fi/>.

Laskurin tarkoituksena on tarjota puolueetonta ja vertailukelpoista tietoa eri lämmitystavoista sekä niiden kustannuksista. Tavoitteena on myös antaa kokonaisvaltaista tietoa lämmitystavoista yksittäisten laitteiden tai järjestelmän osien sijaan.

Kustannustietojen ohella laskuri tarjoaa kuvauksia eri lämmitystapojen ominaisuuksista. Laskurin ensisijainen kohderyhmä ovat uusien pientalojen rakentajat ja vanhojen talojen remontoijat. Annetut ohjeavot on suunnattu pientaloille ja esitetyt tiedot on tehty vastaamaan uusien pientalojen lämmitystapojen keskimääräisiä kustannuksia ja toiminta-arvoja. Laskuria voidaan kuitenkin periaatteessa käyttää myös muunkin kokoisille ja

tyyppisille rakennuksille.

Laskurissa on huomioitu pientalojen yleisimpiä pää- ja tukilämmitystapoja. Laskurin käyttö aloitetaan valitsemalla päälämmitystapa, jonka lisäksi voidaan valita mahdollisia täydentäviä tukilämmityksiä. Laskuri ottaa mukaan tarkasteluun sekä päälämmitystavan yksinään että valittujen tukilämmitysten kanssa, jolloin voidaan paremmin vertailla kuinka suuri lisähyöty tukilämmityksistä saadaan.

Lämmitystapojen investoinnit tehdään jopa kymmeniksi vuosiksi eteenpäin. Tämän vuoksi laskurissa on pyritty mahdollistamaan myös tulevaisuuden energiahintojen kehityksen huomioon ottaminen. Tämä tehdään laskemalla tulevien vuosien energiakustannuksia arvioitujen energiahintojen nousuvauhdin mukaan (prosenttia vuodessa). Energiahintojen nousuvauhdin oletusarvoina laskurissa käytetään tilastoihin perustuvia arvoja eri energiamuotojen hintojen kehityksestä viimeisen 10 vuoden ajalta.

Laskurin tekijät ja taustaa

Laskurin tekemisestä ovat vastanneet Keski-Suomen Energiatoimisto (www.kesto.fi) ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu (www.jamk.fi) ja se on tehty Motiva Oy:n tilauksesta ja ohjauksessa kuluttajien energianeuvonnan käyttöön. Laskurin internet-toteutuksesta vastaa Atlantis Consulting Oy.

Lämmityslaskurin kehitystyön pohjana on toiminut JAMK:n, Jyväskylä Innovation Oy:n ja VTT:n toimesta tehty Heating Tool -laskuri, joka laadittiin osana EU:n IEE-ohjelman BioHousing-hanketta. ■

KVARKENS VVS

MERENKURKUN LVI

LVIS-suunnittelu, asennus ja huolto sekä maalämpöpumput asennettuna avaimet käteen -periaatteella.

VVSE-planering, installation och service samt bergvärmepumpsinstallation enligt nyckel i hand -princip.

Pyydä tarjous! / Begär offert!

Merenkurkun LVI Oy

Kvarkens VVS Ab

P. / Tel. 06-3451 270

Företagarvägen 3 65610 Korsholm

Yrittäjätie 3 65610 Mustasaari

Avoinna klo 8-16

Öppethållningstider kl. 8-16

kvarkensvvs.fi

info@kvarkensvvs.fi

Vanhan puusepäntalon lempeä tunnelma houkutteli aikanaan arkkitehti Salla Paakkunaisen puolisoineen muuttamaan kaupungista keskelle pälkäneläistä perinnemaisemaa.

Teksti ja kuvat: Ulla Sirén

Puusepäntalon keittiö elää juurillaan

Keittiö on kodin sydän, on tapana sanoa. Sinne keskittyvät perheen ruokahuolto, puhtaanapito, elintarvikkeiden säilytys ja usein myös jätteiden lajittelu. Kaiken ei silti tarvitse näyttää samalta kuin sisustuslehdissä ja asuntomessuilla. Kodin sydän on parhaimmillaan, kun se saa sykkiä omaan tahtiinsa.

Kun tamperelainen arkkitehti **Salla Paakkunainen** ja hänen miehensä ensimmäisen kerran tulivat katsomaan nykyistä kotiaan Pälkäneen kirkonkylässä, he tiesivät jo samalla käynnillä jäävänsä siihen asumaan.

Kyläläisten keskuudessa Veikkalan talona tunnettu pieni punainen hirsirunkoinen rakennus sijaitsee idyllisellä paikalla keskellä ikivanhaa, jo keskiajalla olemassa ollutta ryhmäkylää. Tontti on lohkaistu viereisestä tilasta, eikä kiinteistöön ole koskaan kuulunut omaa viljelysmaata. Asukkaina oli aikanaan puuseppiä, paikallisesti tunnettuja ja arvostettuja käsityöläisiä.

Myyjä määritteli talon ”puolialkeelliseksi vapaa-ajan taloksi”, mikä kuvasi osuvasti melko kolhiintunutta, vuosikymmenten taakse unohtunutta asun-

toa. Keittiö riitti juuri palvelemaan satunnaisesti poikkeavaa kesäasukasta, mutta vakituisten asunnon tarpeet täyttääkseen se vaati perusteellisen remontin.

Talo oli silti kaikessa kuhmuisuudessaan niin viehättävä ja oman kodin tuntuinen, että Paakkunaiset eivät voineet luopua siitä. Kaupat tehtiin ja punainen tupa sai uuden elämän – ja maakellarin. Hieman hobittikoloa muistuttava kellari on arkkitehtipariskunnan oma luomus, mutta sen tarina on kerrottava erikseen.

Yhdessä olemisen paikka

Salla Paakkunainen toteaa, että keittiöt ovat 2000-luvun arkkitehtuurissa palanneet vanhoille

juurilleen. Entisaikaan keittiö tai tupa oli perheen arkihuone, jossa valmistettiin ruokaa ja leivottiin, mutta lisäksi siellä tehtiin kaikkea muutakin elämään kuuluvaa: aherrettiin puhdetöissä, tarinoitiin tai vaikka harjoiteltiin tavaamista. Nykyisin uusissa asunnoissa suositaan jälleen ratkaisua, jossa keittiökalusteet sijoitetaan oleskelutilojen yhteyteen, eikä ruoanlaittajaa jätetä ovien taakse erilleen muun väen touhuista.

Välillä elettiin monta vuosikymmentä erilliskeittiöiden ja keittokomerojen aikaa, mutta puuseppä Veikkalan taloon se muoti ei koskaan ehtinyt. Paakkunaisen kodin koko toinen pääty on aikanaan ollut yhtenäinen avara tupa leivinuuneineen ja kolmeen suuntaan antavine ikkunoineen. Arkkitehtipari halusi säilyttää tilan sellaisenaan, vaikka

yksi elintasouudistus onkin lohkaissut tuvasta kulman.

- 1970-luvulla eteisen yhteyteen on rakennettu wc-tila, jolloin keittiöstä on tullut L-kirjaimen muotoinen, siivellinen. Pohjaratkaisu on hyvä näinkin, koska yhtenäinen kolmi-ikkunainen tupaosuus on yhä olemassa, ja keittiökalusteille jää oma siipensä, Salla Paakkunainen sanoo.

Paakkunaisten keittiössä on pirttikalusto, niin kuin siellä luultavasti on ollut alusta asti. Toisessa päässä on sohvaryhmä ja televisio. Kodin arkielämä keskittyy tu-paan, niin kuin aina ennenkin.

Remontti voi paljastaa yllätyksiä

Vanhan keittiön remontoinnissa on paljon pakollis-ta huomioitavaa. Vesijohdot, putket ja sähkötyöt ovat vaatineet erilaisia läpivientejä, joita on tehty oman ai-kakautensa tavalla. Nykyään sähkö- ja lvi-töihin tarvi-taan yleensä vähintään toimenpidelupa, ja lisäksi sekä laitteiden että asentajien täytyy täyttää tietyt lain vaati-mukset. Kun järjestelmiä uusitaan, voi paljastua yllät-täviä ratkaisuja, jotka eivät vastaa nykyaikaa, ja kustan-nukset saattavat nousta odottamattoman korkeiksi.

- Keittiön perusteellinen uudistaminen on kallis ja vaativa työ. Se voi tulla jopa kalliimmaksi, kuin koko talon arvo on, joten kannattaa pysähtyä ensin tarkoin miettimään, mihin ryhtyy, Salla Paakkunainen muis-tuttaa.

Hän kehottaa keittiöremonttia suunnittelevia hidas-tamaan tahtia alussa, vaikka mieli palaisi uudistusten pariin. Lopputulos luultavasti paranee, jos maltaa jon-kin aikaa tuumailla.

- Itse aloittaisin kodin pohjapiirustuksesta, isoista mitoista. On tärkeää mitata keittiö huolellisesti, sillä vanha mitoitus ei aina riitä kaikkeen toivottuun. Keitti-öt eivät ennen olleet läheskään yhtä laajasti varusteltu-jä kuin nykyään, hän selittää.

Omilla vai talon ehdoilla

Tärkein kysymys on tietysti, mistä haaveillaan. Omat tarpeet ja toiveet ovat koko remontin lähtökohta. Mutta joskus täytyy valita myös ne asiat, joista tingitään.

- Usein toivotaan esimerkiksi pitkää työtasoa ikku-nan alle, mutta sellainen voi olla vaikea toteuttaa tilaan, johon ei ole alun perin suunniteltu työtasoa lainkaan, Paakkunainen kertoo.

Hänen omassa keittiössään työtaso muodostaa saa-rekkeen, joka samalla rajaa keittiön ruoanlaittopuolen oleskelutilasta. Kuten vanhoissa taloissa usein, Paaku-naisten talossa ikkunat ovat niin matalalla, että oikean korkuinen taso osuisi ikkunan eteen.

- Ikkunaa on kyllä mahdollista pienentää, jos se sopii talon julkisivuun - olen suunnitellut työssäni sellaisia-kin ratkaisuja. Itse en halunnut ryhtyä muuttamaan ta-lomme alkuperäisiä kuusiruutuisia ikkunoita enkä vä-hentämään luonnonvaloa, josta saamme nauttia, Salla Paakkunainen kertoo.

Sisustus aikakauden mukaan

Sisustustyylin, värien ja pintamateriaalien valinta on oman keittiön suunnittelun hauskin osa, koska ei tar-vitse miettiä lakeja eikä lupia. Erityisesti vanhassa ta-lossa luovuus ja omaleimaisuus saavat puhjeta kuk-kaan. Paakkunaisten keittiössä suunnittelun lähtökoh-tana ovat olleet talon ikä ja historia. Elämän rosoisuus ja kerroksellisuus saavat näkyä.

- Tämä on yli satavuotias käsityöläiskoti, joten halu-simme valita sitä mukailevan värimaailman ja materi-aalit, Salla Paakkunainen kertoo.

Keittiön kaapisto on hänen miehensä suunnittelema ja omin käsin rakentama. Kaappien ovet ovat puunvä-riiset, ja niissä on veistetty koristekuvio. Kaapiston ylä-osa on tarkoituksellisesti suunniteltu viistoksi jotta vie-reisestä ikkunasta tuleva valo yltäisi mahdollisimman pitkälle.

PARKETTIALAN ERIKOISLIIKKEESTÄ

- Massiivisauvaparketit • Kalanruotoparketit
- Lankkuparketit • Laminaatit • Vinyylit • Korkit

PARKETTIENTÄEN ASENNUKSET PUULATTIOIDEN HIONNAT JA HUOLLOT

010 2291 770
Ma-Pe 11-17.30
Asemakatu 39, Vaasa
www.villenparketti.fi

ASIANAJOTOIMISTO | ADVOKATBYRÄ
HARRY TRÄSKBÄCK

Vaasanpuistikko | Vasaesplanaden 15 A 15, 65100 Vaasa | Vasa
puh-tel 06 3170 311, fax 06 3170 312
toimisto@traskback.fi, www.traskback.fi

KEITTIÖN KIVITASOT

Laadukkaat kivitasot mittatilausten mukaan!
Tule ja tutustu moniin materiaalivaihtoehtoihimme.

Luotettava ja palveleva valmistaja alueellasi.

Tervajoen Kiviveistämö Oy

66440 TERVAJOKI | Puh. 06 478 7600
www.tervajoenkiviveistamo.fi

Omakoti

omakotilehdet.fi

Saneerausten saralla yli 50 vuotta!

Julkisivusaneeraukset
Maalaustyöt
Huoneistoremontit
Keittiö- ja kylpy-huoneremontit

VAASAN MAALAUSTYÖ REINISALO

sami@vaasanmaalaustyo.fi
jere@vaasanmaalaustyo.fi
www.vaasanmaalaustyo.fi

Carolina

KEITTIÖ

Avoimna arkisin
Kortesjärvellä 8-16
Lapuaalla 9-17

Ratkaisut kodin kaikkiin tiloihin

Valmistamme aina yksilölliset

- keittiöt ja kodinhoitotilat
- eteiset ja WC-tilat
- komerot ja vaatehuoneet
- ovien ja tasojen vaihdot

suunnittelusta asennukseen.

010 348 3220 - Kortesjärvi
010 348 3225 - Lapua
myynti@carolinakeittio.fi

www.carolinakeittio.fi
Jääkärintie 22, Kortesjärvi
Asemakatu 2, Lapua

Kotisi Kruunuksi

AMARILLO

KEITTIÖT

- Keittiökalusteet
- Komerot
- WC-/kylpyhuonekalusteet
- Asennus- ja suunnittelupalvelu

AMARILLO-KEITTIÖT OY

Joentaustantie 34, 64370 Myrkkä
puh. (06) 268 3256
info@amarillokeittiot.com • www.amarillokeittiot.com

Teräs ja puu ovat Paakkunaisten talon rakentamisajan materiaaleja ja sopivat käsityöläiskodin henkeen, joten niistä tehtiin keittiökalusteiden pinnat. Kaapisto on yläosastaan suunniteltu viistoksi, jotta ikkunasta tuleva luonnonvalo saadaan hyödynnettyä parhaalla tavalla.

Kodinkoneet on sijoitettu kaapistoon siten, että vieras ei sisään astuessaan näe, että keittiössä olisi esimerkiksi jääkaappia ollenkaan. Laitteiden valkoiset kyljet eivät näyttäneet sopivan kokonaisuuteen, eikä valkoinen väri muutenkaan, joten ne piilotettiin. Jätteiden lajitteluun on myös varattu nykyajan vaatimukset täyttävä iso ja helppokäyttöinen tila, mutta sekin peittyi yhdenmukaisen oven taakse.

Kalusteita myös kierrätyksestä

Tiski- ja työtasojen materiaaliksi valikoitui teräs.

- Teräs kestää kovaa työntekoa, ja se helppo pitää puhtaana. Sitä on käytetty suomalaisissa kodeissa jo kauan, joten se sopi meidän tyyliimme, Salla Paakkunainen perustelee.

Hän pohtii, että nykyisin tasoissa suosittu kivi olisi ollut työläiskeittiöön liian suurellinen, laminaatti aikakauteen täysin sopimaton ja puu helposti kuluva. Teräksisen tason alle mahtuu kookas sähköuuni sekä liikuteltava laatikosto, jonka puupintaa voi käyttää toisena, matalampana työtasona. Liikuteltavat osat lisäävät muuntelun mahdollisuutta, kun tilaa on niukasti.

Mikäli ei tavoittele sisustuslehtien sileänvalkoista keittiöunelmaa, voi kalusteita hankkia kierrätyksestä, samoin lattialautoja, seinäpaneeleja, jopa ovenkahvoja ja uuninluukkuja. Vanhat osat ovat yleensä kestävä materiaalia, ja ne luovat aitoa ajan henkeä. Paakkunaisilla esimerkiksi keittiön pirttikalustossa on vanhat jalakaosat, joihin on teetetty uudet kannet.

Kodinkoneilla on kaapistossa omat lokerot, jotta niiden valkoisuus ei riko keittiön värimaailmaa.

Ekologisuus on turvallisuutta

Tekemällä kestäviä ja ajattomia valintoja voi siirtää seuraavaa keittiöremonttia eteenpäin ja vahvistaa kodin kriisinkestävyyttä.

Vanhon tulisi sijojen korjaaminen tai korvaaminen uusilla kannattaa, jos niille on olemassa ehjät perustukset ja hormit. Varalämmönlähteenä ne turvaavat kotia, jos muun energian kulku jostakin syystä pysähtyy, mutta niistä on hyötyä tavallisessa arjessakin. Paakkunaiset eivät esimerkiksi luopuisi mistään hinnasta vanhasta puuhellastaan.

– Meille siitä tuli heti keittiön rakkain kaluste. Se on vähän kolhuinen, mutta monipuolinen ja tehokas, Salla Paakkunainen kertoo.

Sähköliedeksi heille onkin riittänyt kaksilevyinen keittotaso, joka sopii teräksisen työtason päälle.

Vaikka elintarvikkeiden kylmäsäilytys perustuu nykyään sähkөөn, maakellari on yhä oiva lisätila, jossa esimerkiksi perunoita ja juureksia voi säilyttää ison määrän kerralla. Kellari myös pelastaa paljon, jos kylmälaite rikkoutuu tai sähkö katkeaa.

Arkkitehtipari on itse suunnitellut kellarinsa, joka käytännöllisyyden lisäksi hurmaa sadunomaisuudellaan. Varta vasten kasatun nurmipeitteisen maa-aineskukkulan halkaisee käytävä, jossa on vastakkain kaksi kaarevaa ovea. Toisesta paljastuu kesäkeittiö, jonka taustaa koristaa mosaiikkitaideos, toisesta pääsee maakellarin portaisiin. Ulkonäkönsä puolesta rakennelma voisi sijaita Tolkienin Keski-Maassa hobbittien asumuksilla, mutta sisältä se on käytännöllinen keittiön täydentäjä, jota nykymaailman kriisit eivät horjuta. ■

Teräspuutken paalutus- ja pohjatyöt

Stålrörspålning- och grundarbeten

Hoijar&Paro

TRANS AB

0500-864250

info@hoijar.fi

KATTOREMONTTI

JA MIELENRAUHA

Parhaat materiaalit ja ammattitaitoiset tekijät.

Tarjous, jonka sisällön oikeasti ymmärrät.

Vaadi parasta. Saat meiltä kilpailukykyiseen hintaan.

Juha Nordman

044 3433901

Henry Pohjola

044 3433901

POHJOLA

KATOT OY

Rinnakkaistie 31, Vaasa, www.pohjolakatot.fi

Unelmiesi keittiö ja kodin kiintokalusteet meiltä!

Keittiöt | Kylpyhuoneet | Kodinhoitotilat | Säilytysratkaisut

Räätälöidyt mittatilauskalusteet kotiisi

50- vuoden kokemuksella!

Tervetuloa tutustumaan myymälään

Vaasan Nixi-Keittiöt | Vaasanpuistikko 15

vaasa@nixi.fi

nixi.fi

Elämää keittiössä

nixi

50

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kirjallinen sopiminen ja osaava valvonta – niistä on onnistunut remontti tehty

Rakennusmestari korostaa remontin suunnittelun, ammattimaisen valvonnan ja kirjallisen sopimisen merkitystä remontin onnistumisessa. Tärkeää on myös selvittää urakoitsijan taustat ja osaaminen perusteellisesti.

Neuvontainsinööri ja rakennusmestari **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskus PRKK ry:stä näkee työssään remonteja laidasta laitaan, niin onnistuneita kuin vähemminkin onnistuneita. Hän kertoo törmänneensä tämänkin vuoden aikana harmillisiin tilanteisiin, jossa remontin tilaaja ja urakoitsija ovat ajautuneet törmäyskurssille.

Eräs tapauksista sattui hänen tuttavalleen, joka teetti kotiinsa kylpyhuoneremontin. Koska valvontaa ei ol-

lut mukana riittävästi, pieleen meni melkeinpä kaikki mahdollinen.

– Ensinnäkään minkäänlaista sopimusta paperille ei koskaan tehty. Siitä oli ehkä sähköpostissa jotain sovittu, ja hinta oli varmaan sovittu.

Remontin hinta oli hänen arvionsa mukaan vedetty reippaasti yläkanttiin. Urakoitsija sai tehdä töitä ilman valvontaa ja pyysi remontin edetessä asiakkaalta maksusuorituksia, jotka tämä maksoi mukisematta. Ennen pitkää asiakas alkoi kuitenkin niin sa-

notusti haistaa palaneen käryä, tuli katumapäälle ja kysyi Jokelan mielipidettä.

– Kun pääsin paikan päälle, ymmärsin että tähän on tehty ihan vastoin kaikkia ohjeistuksia. Oli virheitä paljonkin, Jokela kertoo. Eikä ongelmana ollut pelkästään työn jälki:

– Rahat oli maksettu, mutta kuitteja ja laskuja ei saatu koskaan. Eli näin ollen asiakas ei ole saanut kotitalousvähennystä, kun ei ole mitään las-

kuja mitä osoittaa. Tässä tapauksessa kaikki rahat ovat menneet harmaaseen talouteen.

Huomiota urakoitsijan referensseihin

Toisena esimerkkinä Jokela mainitsee vanhan rintamamiestalon, johon oltiin teettämässä julkisivuremonttia. Tarkoituksena oli uusita talon ulkoverhous ja muun muassa lisätä lämmöneristystä.

– Kaikki lähtökohdat oli oikein, suunnitelmat tehty viimeisen päälle ja oli jopa vastaava mestari siinä, eli ammattilainen mukana.

Remontista oli myös tehty asianmukainen sopimus kirjallisesti hintaa myöten. Harhaan menttiin kuitenkin siinä vaiheessa, kun työhön ryhdyttiin etsimään urakoitsijaa. Jokela toteaa, ettei valitun urakoitsijan referenssejä selvitetty riittävästi.

– Aina kun kysyt urakoitsijaa, pitää selvittää urakoitsijan taustat ja referenssit ja mahdollisuuksien mukaan saada niitä aikaisempia remonttikohteita ja niiden asiakkaiden puhelinnumeroita, joihin voi soittaa, että voi kysyä miten tämä hoiti teidän urakan.

Valitulla urakoitsijalla ei kuitenkaan ollut riittävästi ammattitaitoa eikä kokemusta suomalaisesta rakentamistavasta, mikä näkyi työn laadussa.

– Kävin siellä tekemässä katselmuksen. Se oli niin huonoa työtä, että melkein kaikki olisi pitänyt purkaa pois ja tehdä uudestaan.

Muista poikkeava tarjous syynättävä tarkkaan

Jokela kommentoi remontin valvonnan epäonnistuneen. Tilaa-kaan ei osannut puuttua tilanteeseen, vaikka näki urakoitsijan tekävän huolimatonta työtä.

– Siinä vaiheessa, kun ammattimainen valvoja näkee, että jotain menee väärin, homma pysäytetään siihen ja väärin tehty työ pitää välittömästi korjata.

Kyseisessä tapauksessa jo poikkeuksellisen edullisen tarjouksen olisi pitänyt Jokelan mukaan herättää huomiota. Erottuipa joku tarjous muista sitten erityisen halpana tai erityisen kalliina, hän kehottaa suhtautumaan siihen varoen.

– Ammattilainen kyllä ymmärtää, paljonko tuommoisen remontin kokonaishinta on, missä se tulee liikkumaan. Sen takia niitä tarjouksia pitäisi saada joka kohteesta ainakin 3–5, jotta pääset vertailemaan.

Urakoitsija ei kyennyt korjaamaan virheitään. Epäonnistuneen remontin jälkiä korjailemaan palkattiin uusi timpuri, mutta Jokela toteaa, ettei tehtyä työtä voida enää kokonaan purkaa. Koska tilaaja ei suostunut maksamaan huonolaatuisesta työstä, urakoitsija otti lakimiehen avukseen, joten tilaajan oli tehtävä samoin. Riitaa pyritään nyt ratkomaan sovittelamalla.

Selvitä myös remontin tekijöiden osaaminen

Urakoitsijayrityksen referenssien lisäksi Jokela kehottaa selvittämään, kuka työtä tulee varsinaisesti tekemään ja millaiset tämän työtaustat ovat. Myös sopimukseen voidaan laittaa maininta, että

työntekijöillä pitää olla kokemusta ja alan koulutusta. Lisäksi valvoja voi pitää ennen urakan alkua tekijöiden kanssa aloituspalaverin, jossa käydään läpi suunnitelmat työn toteutuksesta.

Tämän oppi kantapään kautta eräskin 1940-luvulla rakennetun omakotitalon omistaja, joka päätti maalauttaa talonsa alkuperäisen julkisivulaudoituksen uusiksi. Tekemään valittiin yritys, jonka internet-sivut olivat hyvin vakuuttavat. Myös sopimus tehtiin kirjallisena kuten pitääkin.

– Se vanha maali oli hilseillyt koko alaltaan. Sopimuksessa luki, että hilseilevä maali poistetaan ja kaikki pinnat pestään, tehdään homepesu ja muuta ja maalataan, Jokela taustoittaa tapausta.

Suuren, kaksikerroksisen talon maalausurakan kestoksi oli sopimukseen kirjattu seitsemän päivää. Todellisuudessa työntekijät olivat työmaalla vain 2,5 päivää, jonka aikana julkisivu raaputettiin, pestiin ja maalattiin. Kun talo oli jo maalattu, työn laatuun tyytymätön tilaaja soitti Jokelalle ja pyysi tätä antamaan mielipiteensä.

– Ne oli hutaisemalla sitten tehty. Oli ihan karmean näköinen maalaus. Onneksi sitä ei ollut vielä laskutettu, hän päiväittelee.

Maksusuoritus vain hyväksytystä työstä

Työtä tehneet maalarit olivat Jokelan arvion mukaan hyvin nuoria ja ilmeisen kokemattomia. Vanhan maalin poisto oli tehty niin huolimattomasti, että sitä oli jäänyt irtonaaisena uuden maalikerroksen alle.

– Todettiin, ettei maalausta voida missään tapauksessa hyväksyä. Sovittiin, että urakoitsijalla on mahdollisuus korjata maalaus, eli tuossa tapauksessa aloittaa se alusta uudestaan.

Kyseisessä julkisivuremontissa valvonnan olisi pitänyt Jokelan mukaan jaksotella:

– Ennen kuin vedetään uutta maalia, pitäisi hyväksyä ne rapautut ja puhdistetut pohjat, että vanha maali on poistettu riittävästi, ennen kuin annetaan lupa lähteä maalaamaan.

Yhtä lailla laskutuksen tulee tapahtua vasta sitten, kun työ on valmis ja hyväksytty. Hän korostaa, että yhtään maksuerää ei kannata maksaa etukäteen.

– Maksuerien pitää aina perustua suoritettuun työhön ja hyväksyttyyn työsuoritukseen.

Riitatapauksissa tilaajan turvana on kuluttajansuojalaki, jota sovelletaan aina asiakkaan eduksi. Jos tilaaja ja urakoitsija eivät pääse remontista yhteisymmärrykseen, tilanteeseen on Jokelan mukaan myös mahdollista ottaa avuksi puolueeton tavarantarkastaja.

– He ovat päteviäityneitä ja heidän lausuntonsa pätee oikeudessa.

Kuluttajaneuvonnassa setvitään myös remonttiriitoja

Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuluttajaneuvontaan valitetaan remonttien osalta eniten erilaisista virhetilanteista, kertoo johtava asiantuntija **Mikko Saastamoinen** Kilpailu- ja kuluttajavirastosta. Joko työn laatu ei ole vastannut sovittua tai odotuksia, tai työtä ei ole ylipäättään tehty ammattitaitoisesti ja huolellisesti. Myös toimitetuissa kalusteissa tai tarvikkeissa on usein puutteita.

– Monenlaisia viivästys- tai keskeytystilanteita on myös melko usein. Valituksia tulee lisäksi muun muassa erilaisista hinnoittelu- ja laskutusepäselvyyksistä.

Jo vuosien ajan vajaa 10 % kuluttajaneuvontaan vastaanotetuista yhteydenotoista on koskenut remontointia ja rakentamista. Siitä ei voida toki päätellä alan varsinaista tilannetta tai sen kehitystä.

– Selvitysten mukaan vain pieni osa ongelmia kokeneista kuluttajista on yhteydessä viranomaisiin. Tästä voinee toisaalta päätellä sitäkin, että iso osa ongelmista ratkeaa osapuolten kesken ilman viranomaisapua, mihin tietysti on syytä pyrkiäkin.

Perusteellinen remonttisopimus on paras lähtökohta

Kirjallinen sopiminen on paras tapa ehkäistä riitoja. Saastamoinen mukaan sopimukseen on tärkeä kirjata ainakin työn sisältö, työn hinta ja laskutusperusteet sekä maksuerien aikataulu. Niiden ohella on hyvä ilmetä muun muassa se, mitä ja minkä laatuista materiaaleja käytetään ja kenen vastuulla on hankkia käytetyt materiaalit.

Hän neuvoo mainitsemaan sopimuksessa erikseen myös mahdolliset järjestelyt ja toimenpiteet, jotka tilaaja tekee, kuten vanhan purkaminen, remontin aloitus- ja valmistumisaika ja seuraukset, jos työ viivästyy.

– Jos urakoitsija käyttää mahdollisia aliurakoitsijoita, heidätkin on hyvä kirjata sopimukseen. Lisäksi isommissa urakoissa kannattaa varmistaa, että urakoitsijan sopimusmallit ja ehdot ovat kuluttaja-asiamiehen hyväksymiä.

Saastamoinen muistuttaa, että remontin kestäessä voi tulla myös yllätyksiä ja tarvetta muutoksille ja lisätoille. Näistäkin

kannattaa sopia mahdollisimman tarkasti kirjallisesti.

– Valitettavan usein tilanne on se, että remontin muutos- ja lisätoista ja niiden hinnasta tai laskutusperusteista on sovittu vain suullisesti, joka tietysti merkittävästi vaikeuttaa erimielisyyssitilanteiden selvittämistä ja ratkaisemista.

Reklamaatio ja kuluttajaneuvonta apuna riitatilanteessa

Jos remontista kuitenkin syntyy erimielisyyttä tilaajan ja urakoitsijan välille, ensimmäinen askel on reklamoida havaituista puutteista suoraan yritykselle ja pyrkiä neuvottelemaan, miten tilanne ratkaistaan.

– Jos reklamaatio ja neuvottelut eivät johda sovintoratkaisuun, kuluttaja voi kääntyä KKV:n kuluttajaneuvonnan puoleen, jossa asiaa voidaan tarkemmin selvittää ja mahdollisuuksien mukaan myös neuvotella erimielisyyden ratkaisusta yrityksen kanssa, Saastamoinen neuvoo.

Jos riitaa ei saada sovittua kuluttajaneuvonnankaan välityksellä, kuluttajaneuvonta voi ohjata tekemään ratkaisusuosituspyynnön kuluttajariitalautakuntaan.

Saastamoinen muistuttaa kuluttajansuojalain säännösten koskevan vain kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisiä sopimuksia. Remontin tekijäksi on siis selkeintä valita elinkeinonharjoittaja.

– Jos kotitalous palkkaa remonttimiehen työsuhteeseen, se toimii itse työnantajana. Työsuhteeseen remonttimiehen palkannut kotitalous on velvolinen huolehtimaan samoista työnantajamaksuista kuin muutkin työnantajat. Virheellisestä työstä tai työn viivästyimisestä ei voi vedota kuluttajansuojalakiin. Kuluttajaviranomaiset eivät voi myöskään ratkaista riitaa.

Pääurakoitsija vastaa myös käyttämiensä aliurakoitsijoiden työstä. Kuluttaja voi kuitenkin halutessaan esittää vaatimuksia suoraan aliurakoitsijalle, jos tämän työsuorituksessa on ollut virhe.

Lisätietoja: www.kkv.fi/kuluttaja-asiat/asuminen/remontit/remontin-tarjouspyynto-ja-sopimus/

Kodin sähköjärjestelmän turvallisuuden voi varmistaa vain ammattilainen. Perusteellinen kuntotarkastus paljastaa alkavatkin ongelmat, jotka eivät näy päällepäin.

Teksti: Ulla Sirén

Tarkastus paljastaa sähköjärjestelmän heikkoudet

Viallinen sähkölaite, sirisevä pistorasia ja yhtenään palava sulake ovat merkkejä, joista kaikki osaamme tunnistaa vaaran ja kutsua ammattilaisen apuun. Harvemmin tullaan ajatelleeksi, että omakotitalon sähköasennukset ja laitteet vaativat seurantaa, kunnossapitoa ja tarvittaessa uusimista.

**SÄHKÖASENNUS
TULISALO**

**Sähkötyöt
Isokyrössä ja
lähikunnissa**

Sähköasennus

Sähkösuunnittelu

Sähköurakointi

Sähköjen korjaus

Langattomien sähköjärjestelmien asennus

Puh. 050 5233 182

Lammaspolku 2, Isokyrö

www.sahkoasennusisokyro.fi

tulisalo@sahkoasennusisokyro.fi

Omakotitalon sähköasioista puhutaan eniten hintojen osalta. Sähköturvallisuus puhuttaa, jos jokin laite on viallinen. Itse sähköjärjestelmät toimivat yleensä pitkään ja hyvin – omakotitalon sähköjärjestelmä saattaakin olla useita vuosikymmeniä vanha. Monessa muuten perusteellisesti remontoitussa talossa on jäljellä alkuperäinen sähköjärjestelmä. Sinänsä se ei ole laitonta. Järjestelmää saa käyttää niin kauan, kuin se on turvallinen. Ylitarkastaja **Esko Iivonen** Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta (Tukes) kertoo itse nähneensä sellaisen 1930-luvulla asennetun, joka oli yhä käytössä. Pitkään tarkastamattomassa olleessa sähköjärjestelmässä voi kuitenkin piillä näkymättömiä vaaroja.

Omistaja vastaa turvallisuudesta

Säköturvallisuuslain mukaan asunnon haltijalla, joko omistajalla tai joissakin tapauksessa vuokralaisella, on velvollisuus huolehtia sähköjärjestelmän kunnossapidosta, asennusten turvallisuudesta sekä siitä, että havaitut puutteet poistetaan riittävän nopeasti.

– Pääsääntöisesti ihmiset kyllä reagoivat nopeasti, kun vastaan tulee jokin näkyvä ongelma, mutta harvoin maallikko ryhtyy kriittisesti arvioimaan talonsa sähköjä, jos ne toimivat, Esko Iivonen kertoo.

Sähköjärjestelmien kestävyyyteen vaikuttavat niin monet tekijät, että niille ei voida määrittää mitään tarkkaa käyttöikää, mutta tarkastuksilla

Rehtiä ja sujuvaa sähköasennuspalvelua pohjalaisittain

- ⚡ Kaikki sähkötyöt, myös pienet korjaukset
- ⚡ Teollisuuden sähkö- ja huoltotyöt
- ⚡ Ilmalämpöpumppujen asennus
- ⚡ Sähköauton latausasemat
- ⚡ Sähkösuunnittelu

📍 **Silmukkatie 15** ☎ **029 123 0340**

✉ **info@sahkoasennuspohjanmaa.fi**

🌐 **sahkoasennuspohjanmaa.fi**

voi vahvistaa sekä kodin sähköturvallisuutta että omaa mielenrauhaa. Toisekseen uusiinkin omakotitaloihin joudutaan tekemään sähköasennuksia, joiden turvallisuutta on vaikea tarvittaessa varmistaa itse, kuten tietoliikennekaapeleita, lämpöpumppuja ja aurinkopaneeleja.

Toimiva ei ole aina turvallinen

Esko Iivonen muistuttaa, että sähköasennukset vanhenevat ja kuluvat käytössä siinä missä muukin kiinteistön tekniikka.

Vanhoissa asennuksissa voi olla vikaantuneita ja kuluneita komponentteja ja löystyneitä sähköliitoksia, jotka aiheuttavat vaaraa. Myös eläimet voivat aiheuttaa tuhoa, joka ei näy päällepäin: jyräjät ovat voineet mutustella kaapeleita rakenteissa tai kulkea sähköputkia pitkin sähkökeskusten sisälle. Sinne päässyt eläin voi aiheuttaa jopa tulipalon.

Iivonen kertoo, että erityisesti vuokralaisilta tulee Tukesille ilmoituksia viallisista sähköjohdoista. Joskus kattovalaisimen kiinnittäminen paikoilleen ei ole onnistunut, koska ikääntyneet johdot murenevat käsiin. Joissakin kiinteistöissä on yhä käytössä jopa kangaseristeisiä johtimia, sähköalan ammattislangilla ilmaistuna räittäjohtoja,

jotka ovat jo erityisen hauraita.

– Murenevat eristeet ovat aina merkki vaarasta, ja sellaiset johdot, jotka eivät kestä käsittelyä, pitäisi vaihtaa viipymättä, Iivonen varoittaa.

Muita vaaran merkkejä ovat usein palavat sulakkeet, mustuneet pistorasiat, tai jos pistorasiaan liitetty pistotulppa tuntuu kuumalta. Vakava varoitus on myös palaneen käry, tai jos sähkökeskuksesta tai jostakin muusta asennuksen komponentista kuuluu epämääräistä sirinää. Jos jonkin näistä merkeistä havaitsee, on syytä ottaa viipymättä yhteys sähköurakoitsijaan vian paikallistamiseksi ja korjaamiseksi. Hyvin vanha ja hauras järjestelmä on syytä uusia kokonaan.

Mitä sähkötarkastuksissa tehdään

Tarkastuksen sisältö vaihtelee. Yleensä tarkastuksilla tehdään silmämääräisiä tarkastuksia, avataan keskusten ja asennusrasioiden kansia sekä tehdään erilaisia mittauksia ja testauksia. Laajemmin asennuksia ei yleensä pureta kuin mahdollisessa kuntotutkimuksessa. Tarkastusotantaan kuuluvat sähkökeskukset, pistorasiat ja jakorasiat, ja lisäksi yleissilmäys kiinteistön valaisimiin ja muihin sähkölaitteisiin.

Mahdollisella lämpökuvauksel-

la havaitaan jo alkavasti vikaantuneet komponentit, joiden ongelmia ei voisi muuten havaita.

– Tarkastaja kiinnittää huomiota esimerkiksi siihen, jos pistorasian sisusosa on tummunut: se on merkki löystyneestä liitoksesta. Tai jos johdon ulkovaippa on murtunut, jokin kytkin halki tai valaisimen kupu rikki. Ne ovat asioita, jotka on mahdollista huomata itsekin, mutta viimeistään tarkastuksessa ne havaitaan, Esko Iivonen selittää.

Määräaikaistarkastus, kunnossapitotarkastus ja kuntotutkimus

Sähköturvallisuuslaissa vaaditun sähkötarkastuksen voi suorittaa vain Tukesin valtuuttama tarkastuslaitos tai tarkastaja, niin sanottu kolmas osapuoli. Sähkötarkastus ei ole pakollinen omakotitalossa, jos se on vain asumiskäytössä. Halutessaan tarkastuksen voi kuitenkin teettää tarkastustahoilla vapaaehtoisesti.

Sähkölaitteiston kunnossapitotarkastuksilla tarkoitetaan laitteiston haltijan säännöllisin väliajoin huolehtimia tarkastuksia. Se on eri asia kuin määräaikaistarkastus, joka on lain mukaan suoritettava määrävälein sellaisissa kiinteistöissä, jotka ovat muita kuin asuinkäyttöä palvelevia, ja joiden sähkölaitteistoa suo-

jaavat sulakkeet ovat suuremmat kuin 35 ampeeria.

Kunnossapitotarkastuksia tekevät muun muassa sähköurakointiliikkeet, ja tekijän on oltava sähköalan ammattihenkilö, sähköasentaja. Valtuutetun tarkastustahon tekemä vapaaehtoinen tarkastus voi olla luonteeltaan kunnossapitotarkastusta vastaava. Tarkastuksessa tehdään määriteltyjä testauksia ja pääosin silmämääräisiä tarkastuksia. Pienehköt havaitut viat voi korjata jo samalla asentajan käynnillä.

Esko Iivonen toteaa, että kuntotutkimus voi olla perusteltu esimerkiksi kiinteistökaupan yhteydessä tai muuten selvitetessä iäkkäiden sähköasennusten kuntoa ja odotettavissa olevaa käyttöikää.

Kuntotutkimuksessa tehdään kunnossapitotarkastusta laajempi kuntotarvio. Tutkimuksessa tehdään silmämääräisiä arviointoja, mittauksia ja testauksia, jotka kertovat myös laitteiston teknisestä käyttöiästä ja odotettavissa olevista korjaustarpeista.

Kuntotutkimuksia tekevät siihen pätevöityneet kuntotutkijat.

– Joskus tulee ristiriitatilanteita tai ongelmia, joissa tarvitaan esimerkiksi sähköasennusten oikean asennustavan tai niitä koskevien vaatimusten tulkintaa, niin silloin hyvä valinta on Tukesin valtuuttama tarkastustaho, joka toimii asiassa kolmante- ➤

Freepik

Sähkön tuottaminen ja kulkeminen on suomalaisille itsestäänselvyys, jolle ei tarvitse tehdä mitään muuta kuin maksaa laskut. Omakotiasukas vastaa kuitenkin itse sähköturvallisuudesta omassa kiinteistössään.

Muita vaaran merkkejä ovat usein palavat sulakkeet, mustuneet pistorasiat, tai jos pistorasiaan liitetty pistotulppa tuntuu kuumalta.

na osapuolena, Esko Iivonen huomauttaa.

Huijarien näpit irti sähköstä

Ikävä kyllä sähkötarkastuksia käytetään myös huijaamiskeinona, jota kohdistetaan varsinkin iäkkäisiin ihmisiin. Pelottelu sellaisella asialla, josta uhri ei voi mitenkään ymmärtää itse kaikkea, on valitettavan tepsivä keino.

– Ovelle ilmestyvää sähkötarkastajaksi itseään esittelevää ei tarvitse päästää sisään, eikä missään nimessä tarttua ensimmäiseen tehtyyn tarjoukseen. Tärkeimpänä ohjeena sanoisin, että selvitä taustat ja mieti aina ensin jonkin aikaa, ennen kuin päästät ketään tarkastamaan kodissasi sähköjä – tai muutakaan, Esko Iivonen neuvo.

Yleensä toiminnassa on jotakin hämää, jos sopimuksen esimerkiksi urakkasopimuksen te-

kemistä vaaditaan saman tien.

– Aina kannattaa pyytää muutamia tarjouksia alan eri toimijoilta, ja vertailla niitä keskenään, ennen kuin päättää mitään. Silloin ei tule maksaneeksi ylihintaa, vaikka osoittautuisikin, että kaikki toimijat ovat asiallisella asialla, Iivonen muistuttaa.

Huijarin tunnistaa myös siitä, että hän väittää vanhojen asennusten olevan jollakin tavalla laittomia. Tukesin tietoon on taannoin tullut, että on esimerkiksi väitetty vanhoja tulppasulakekeskuksia ja vikavirtasuojamattomia tai maadoittamattomia pistorasioita vaarallisiksi tai lain vastaisiksi. Se ei ole totta, eikä oikea ammattilainen väitä sellaista. Sähköasennusstandardien vaatimukset eivät muutamaa harvaa poikkeusta lukuun ottamatta ole takautuvia, eli vanhoja asennuksia ei voi vaatia uusittavaksi niiden perusteella, jos ne ovat kunnossa. ■

6 ohjetta urakoitsijan valintaan

Omakotitalon sähköturvallisuuteen vaikuttaa olennaisesti se, että asennukset tehdään alusta asti oikein ja ammattimaisesti. Itse ei saa asentaa mitään, ellei satu olemaan alan ammattilainen. Ei kannata myöskään valita halvinta tarjousta eikä nopeimman työn lupaavaa urakoitsijaa, ennen kuin on varmistanut työn tarjoajien taustat. Tukes antaa valintaan kuusi ohjetta:

1. Selvitä, että palvelua tarjoavalla yrityksellä tai sen käyttämällä aliurakoitsijalla on sähkötöihin tarvittavat oikeudet. Tarkista asia Tukesin rekisteristä.
2. Tee kirjallinen sopimus tilaamastasi työstä. Näin varmistat kaikkien tilattujen töiden tekemisen ja selvennät vastuukysymyksiä.
3. Kysy useampia tarjouksia.
4. Varmista, että sähköurakoitsija tarkastaa asennukset ennen käyttöönottoa.
5. Urakoitsijan pitää luovuttaa sähköasennusten haltijalle tarkastuspöytäkirja, joka on urakoitsijan antama vakuutus siitä, että sähkötyöt on tehty sähköturvallisuussäädösten mukaisesti. Pienistä asennustoista ei edellytetä pöytäkirjaa, mutta tarkastusten ja testausten tulokset on tällöinkin tarvittaessa luovutettava asennusten haltijalle.
6. Varmista, että saat tarvittavat asennuspiirustukset ja käyttöohjeet.

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja, osakas
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Vallintavirhe kiinteistökaupassa

Vallintavirheestä on kyse muun muassa silloin, jos myyjä on antanut ostajalle ennen kauppaa vääriä tietoja esimerkiksi kaavasta, rakennuskiellosta tai luovutusrajoituksesta ja annetun tiedon voidaan katsoa vaikuttaneen kauppaan. Lisäksi vallintavirheestä on kyse silloin, kun kiinteistöllä olevaan rakennukseen ei ole tarvittavaa lupaa, käytännössä rakennuslupaa.

Yleensä vallintavirheriidat koskevat juuri rakennuslupan puutetta. Pahimmassa tapauksessa koko rakennus on luvaton. Kyse voi olla myös siitä, että rakennukseen on tehty laajennus tai suuria remontteja, joille ei ole haettu asianmukaista lupaa. Voi myös olla, että lupaa ei enää helposti saa, mikäli esimerkiksi rakentamismääräykset ovat muuttuneet remontin jälkeen. Pahimmillaan puhutaan siitä, että asuinrakennus on luvaton, eikä lupaa ole mahdollista saada. Rakennusta ei pitäisi käyttää enää asumiseen ja viranomaiset voivat sen kieltää. Rakennusta koskee myös purku-uhka.

Tyypillinen seuraamus vallintavirheestä on hinnanalennus. Hinnanalennuksen täytyy vastata virheen arvoa. Yleensä puhutaan virheen korjauskustannuksista eli käytännössä siitä, mitä maksaa rakennuslupan hakeminen. Mikäli virhe on olennainen, ostajalla on oikeus purkaa kauppa. Ostajalla voi olla myös oikeus vahin-

gonkorvaukseen.

Vallintavirhettä ei koske maakaassa mainittu viiden vuoden reklamaatioaika. Kyseinen reklamaatioaika koskee laatuvirhettä. Vallintavirheeseen voi vedota vanhentumislain puitteissa eli vanhentumisaika on 10 vuotta. Virheestä on toki reklamoitava kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun se havaittiin tai olisi pitänyt havaita.

Vallintavirheissä on myyjän vastuun lisäksi kyse usein kiinteistönvälittäjän vahingonkorvausvastuusta. Huolellisen välittäjän pitäisi tarkistaa rakennusten lupa-asiat. Mikäli vallintavirhe ilmenee rakennuslupan puutteena, välittäjä on todennäköisesti toiminut huolimattomasti. Välitysliike voi olla vahingonkorvausvastuussa ostajalle. Mikäli myyjä joutuu maksamaan ostajalle hinnanalennusta vai vahingonkorvausta, välitysliike voi joutua maksamaan vahingonkorvausta myyjälle.

Ostaja voi minimoida vallintavirheen mahdollisuuden tutustumalla huolellisesti kiinteistöstä saatavilla oleviin asiakirjoihin. Ostajan tulee myös tutustua kaavaan ja mahdollisiin vireillä oleviin kaavamuutoshakemuksiin. Ostajan kannattaa kysyä rohkeasti lisätietoja kiinteistönvälittäjältä tai myyjältä, mikäli jokin asia jää epäselväksi.

Sisustusvimm

Sisustusvimm

Hannakaisa Ukonaho mahdutti asiakkaansa eteisen kaapistoon pukeutumispeilin, tason postille, laatikoita pipoilille, hansikkaille ja huiveille sekä matalasyvyisen kenkäkaapin, joka sisältää kenkähyllyjä lattiasta kattoon.

Koukullinen, pystymallinen pyyhepatteri toimii kätevänä naulakkona eikä vie paljoa tilaa.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Tarkkaan harkitut säilytysratkaisut helpottavat arkea

Monissa kodeissa tuskaillaan tavarapaljouden ja sen säilytyksen kanssa. Ongelmakohtien tunnistaminen ja niihin puuttuminen voi tuoda järjestystä kaaokseen yllättävänkin helposti. Kun kaikelle on paikkansa, myös arjesta tulee sujuvampaa.

”Paikka kaikella, kaikki paikallaan.” Erinomainen periaate, joka voi olla kuitenkin vaikeampi toteuttaa käytännössä.

Kodin tavaramäärän säilytys nousee usein keskustelunaiheeksi, kun sisustussuunnittelija SI **Hannakaisa Ukonaho** ratkoo asiakkaidensa sisustuspulmia. Hän kertoo muun muassa keittiön, kodinhoitohuoneen ja eteisen säilytyksen sekä vaatesäilytyksen aiheuttavan ihmisille päänvaivaa.

– Ne ovat niitä pääasioita, mihin sekä remontoijat että uudisrakentajat

haluavat ratkaisuja.

Varsinkin kaupunkiasunnoissa tavaransäilytys voi olla senttipeliä. Kodit ovat pienentyneet, ja uudet omakotitalot neliömäärältään takavuosia pienempiä jo kustannusten ja taloudellisuuden vuoksi. Samalla kotien tavaramäärä on kasvanut.

– Totta kai ihmisillä on koko ajan enemmän tavaraa. Muutama vuosi sitten oli konmaritus-buumi. Moni havahtui siihen silloin, Ukonaho toteaa.

Osa on voinut tavoitella ratkaisua

säilytysongelmiin karsimalla tavaroita rankalla kädellä. Kaikille tämä ei ole kuitenkaan mahdollista tai toivottavaa. Ukonaho muistuttaa, että esimerkiksi lapsiperheessä jo vaatemäärä voi olla melkoinen – varsinkin kun pukeutumisessa on varauduttava Suomen ilmastoon ja useampaan eri kauteen.

Ahdas eteinen aiheuttaa säilytyspulmia

Eteinen on Ukonahon kokemuksen

mukaan usein kodin ongelmallisin paikka tavaramäärän ja sen säilytyksen osalta. Myös omakotitaloissa eteiset voivat usein olla ahtaita ja kaapeita, joten säilytystilaakin on vaikea toteuttaa.

– Erityisesti lapsiperheissä eteinen tuntuu pullonkaulalta kotiin saapuessa, kun kaikkien perheenjäsenten tavarat on siinä eteisessä.

Etenkin urheilua paljon harrastavilla eteiseen voi kasautua jo erilaisia urheiluvaatteita, -kenkiä ja -tarvikkeita tuntuva määrä. Lisähaastetta

Ukonahon mukaan tuo se, että pie-
neen tilaan on saatava mahdutettua
myös monenlaisia toimintoja.

– Tarvitaan peili ja joku laskutaso
ja kenties pukeutumispesä kenki-
en laittoon tai lasten pukeutumiseen.

Eräissä kohteessaan Ukonaho lisä-
sikin asiakkaan eteisen toimivuutta
integroimalla nuo kaikki toiminnot
kaapistoon. Näin rajalliseen metri-
määrään saatiin utjutettua niin ken-
kähyllyjä, pukeutumispeili, taso pos-
tille kuin laatikoita pipoille ja hansik-
kaille.

**Kenkävuoret kuriin
tuunatulla kaapilla**

Ukonaho pitää kenkien säilytystä
eteisten suurimpana haasteena. Ko-
kenut sisustussuunnittelija on keksi-
nyt asiaan kuitenkin jos jonkinlaisia
ratkaisuja. Yksi tehokas keino on ol-
lut käyttää keittiön yläkaapeiksi tar-
koitettuja seinäkaappeja kenkäkaap-
peina.

– Niissä on sopiva syvyys kapeisiin
tiloihin. Tuollaiseen keittiön yläkaap-
piin kun laittaa paljon hyllyjä, siihen
mahtuu valtavasti kenkiä.

Hän vinkkaa, että keittiökaapista
voi tuunata kenkäsenkin lisäämäl-
lä siihen esimerkiksi kalustejalat tai
vaihtamalla kalustelevytason tilal-
le kivi- tai lasilevyn. Toisena ahtaan
eteisen säilytyskikkana hän mainit-
see patterin uudistamisen monikäyt-
töisemmäksi.

– Nykytaloissa on usein lattialäm-
mitys, mutta jos eteisessä on patteri,
se voidaan vaihtaa koukulliseen, pys-
tymalliseen pyyhepatteriin.

Ratkaisua voidaan Ukonahon mu-
kaan käyttää helposti lastenrautak-
kona tai vierasrautakkona.

– Siinä samalla kuivuu vaatteet,
mutta se ei vie paljon tilaa. Se tulee
vain noin kymmenisen senttiä ulos
seinästä.

**Kierrätys on keittiön
säilytysaaste**

Keittiö, jossa on riittävästi toimi-
vaa säilytystilaa, helpottaa arkea jos
mikä. Näin esimerkiksi ruuanlaitto-
välineet ovat aina sujuvasti saatavilla
ja myös tilan yleisilme pysyy siistinä.

Ukonaho mainitsee kierrätyksen
olevan kuitenkin usein hänen asiak-
kaidensa suurin mietinnän aihe keit-
tiön säilytystilojen osalta. Kierrätet-
täviä jätelajeja on melkoinen määrä:
bio-, muovi-, lasi-, metalli-, pahvi- ja
sekajäte vaativat kukin oman astian-
sa. Kun mukaan otetaan vielä kierrä-
tettävät pullot ja sanomalehdet, eri-
laisia astioita on keittiössä jo kahdek-
san.

– Lajitteluastioita tarvitaan niin
paljon, että harvalla ne mahtuvat
kiintokalusteiden sisään. Tarvitaan
paikka muualta, jotta ne tavarat ovat
pois jaloista. Yleensä se on sitten
eteisessä tai kodinhoitohuoneessa,
joissain aputiloissa.

Sisustussuunnittelija huomauttaa,
että esimerkiksi kartonkijätteiden as-
tia ei ole mikään pikkuroskis. Niille ei
löydy sopivaa koloa tuosta vain.

– Kun omakotitalorakentaja ot-

taa sen huomioon jo suunnittelu-
vaiheessa, sillä kyllä arjen toimivuus
kasvaa, hän toteaa.

**Harvoin käytetyille
astioille lisätilaa muualta**

Myös astioiden säilytys voi aiheuttaa
päänvaivaa – keittiössä kun tuskin
koskaan on säilytystilaa enemmän
kuin tarvitaan. Ukonaho kehottaa-
kin sijoittamaan esimerkiksi malja-
kot, kynttilät, kattaus- ja tarjoiluasiat
suosiolla muualle kuin keittiöön, ku-
ten esimerkiksi olohuoneeseen.

– Sijoitan niitä olohuoneen säily-
tyskalusteisiin. Ne ovat harvemmin
käytettyjä tavaroita, joten ne vievät
turhaan tilaa keittiössä.

Hän huomauttaa harvalla ole-
van nykyisin edes TV-tasoa olohuo-
neen laitemäärän vähennyttä. Sa-
moin kirjan- ja paperinsäilytykselle
alkaa olla vähemmän tarvetta. Niiltä
vapautunutta tilaa voidaankin käyt-
tää muiden kodin tavaroiden säily-
tykseen.

Keittiöissä sitä vastoin erilaisia ko-
dinkoneita on nykyisin valtavasti, ja
niille tarvitaan kipeästi tilaa. Omako-
titaloissa moni siirtää Ukonahon mu-
kaan pakastimenkin pois keittiöstä.

– Saattaa olla vain pieni jätskipa-
kastin keittiössä, ja kaikki säilytyspa-
kastaminen tapahtuu kodinhoito-
huoneessa.

**Ruokakomerot
ja aamiaiskaapit
säilytystrendeinä**

Skafferiksi tai pantryksikin kutsut-
tu ruokakomero on noussut keittiöi-
den säilytyksen uudeksi luottoratkai-
suksi. Aiemmin niitä hyödynnettiin
Ukonahon mukaan kuiva-aineiden
varastoinnissa. Nykyisin tilanpuut-
teessa ne ovat tarjonneet hyvän kei-
non erilaisten keittiön kodinkonei-
den säilytykseen.

– Nykyään pienkoneita on paljon;
airfryerit, sodastreamit sun muut.
Varsi-imurikin olisi hyvä olla keittiö-
ssä.

Eräs viime vuosien keittiötrendeis-
tä, aamiaiskaappi, on myös yhä ky-
syttä. Usein sen suojiin halutaan pii-
lottaa kätevästi niin leivänmuruset
kuin erilaiset pienkoneetkin. Tuo tar-
koitus ei kuitenkaan aina toteudu ar-
jessa. Ukonaho toteaa, että aamiais-
kaappi rakennetaan keittiöön kovasti
kaivatun laskutilan kustannuksella.

– Olen huomannut, että vaikka se
on leivänpaahtimien ja kahvinkeit-
timien sijoituspaikka, kyllä se tuppaa
auki olemaan. Ihan ei toteudu se es-
tetiikka mitä haetaan, koska se lasku-
tila tarvitaan.

**Pitkälle mietitty
vaatesäilytys helpottaa
pyykkirumbaa**

Tehokkaat ja toimivat vaatesäilytys-
ratkaisut voivat helpottaa merkit-
tävästi vaatehuoltoa ja siten tuoda
omalta osaltaan sujuvuutta arkeen.

Ukonaho kehottaa etenkin uudis-
rakentajia sijoittamaan pyykkihuol-
totilan tai kodinhooneen samaan

kerrokseen kuin makuuhuoneet,
mikäli vaatekaapit sijaitsevat ma-
kuuhuoneissa.

– Pyrin välttämään sitä, että pyyk-
kihuolto on spa-osastolla, hän ker-
too.

– Ihmiset panostavat niihin, ja on
ankeaa kävellä kodinhoitotilan läpi
spa-osastolle. Sijoitan kodinhoito-
huoneen sinne, missä se vaatesäi-
lytyskin on.

Ukonaho huomauttaa juuri pyyk-
kien kävelyttämisen paikasta toi-
seen vievän aikaa.

– Jos on monta pientä lasta, las-
ten vaatekaapit kannattaa sijoittaa
kodinhoitohuoneeseen ja pitää sitä
pukuhuoneena. Vaatteet nostetaan
siellä samassa tilassa kaappeihin.
Se toimii alle kouluikäisten kanssa,
mutta vaatii kodinhoitohuoneelta
kokoa.

**Tehosta vanhoja
kaapistoja tarpeen
mukaan**

Vaatesäilytyksen helpottamiseen ei
tarvita välttämättä vippaskonste-
ja. Ukonaho itse lisääi kaapistoon
yksinkertaisesti lisää hyllytasoja.
Näin saadaan matalampia vaate-

pinoja, joita on helpompi käyttää
arjessa. Hän huomauttaa hyllykaa-
pistojen mukana tulevan tyypilli-
sesti liian vähän hyllyjä.

– Jos paitapino on 30-senttinen,
kaaos tulee siitä, kun pino ei pysy
pystyssä.

Sisustussuunnittelija kertoo
käyttävänsä paljon säilytysratkai-
suja, joihin voi räätälöidä sisusteita
omien tarpeiden mukaan. Toisek-
seen hän mainitsee japanilaisen
säilytyskalustemerkin Yamazakin,
jonka on itse havainnut toimivaksi.

– Japanissa on pienet asunnot ja
paljon tilpehööriä, joten olemas-
sa olevien kaappien sisusteita py-
ritään tehostamaan. On keittiöön,
vessaan ja vaatekaappeihin meka-
nismeja.

Jos parhaistakaan yrityksistä
huolimatta kodin tavaramäärä ei
pysy hallinnassa, yksi ratkaisu on
kääntäjä ammattijärjestäjän puo-
leen. He tarjoavat kaapistojen ja
sisusteiden suunnittelupalvelua.
Ukonaho huomauttaa, että asuk-
kaan voi olla itse vaikea hahmottaa
kotinsa tavaratungosta. Kun apuun
ottaa ulkopuolisen, tavaroiden or-
ganisointiin voikin saada uutta vi-
siota ja hyviä vinkkejä.

Lajitteluastioita tarvitaan niin
paljon, että harvalla ne mahtuvat
kiintokalusteiden sisään.

**Käyttöä ja aikaa
kestävä sohva**

Sohvaostoksilla päätöksenteossa painaa muukin
kuin väri – varsinkin jos haluaa sohvän kestävän
käyttöä mahdollisimman pitkään.

Etenkin runko määrittelee hyvin pitkälle sen, onko
sohvän tuleva käyttöikä vuosia vai vuosikymmeniä.
Kestävät sohvät ovat usein myös painavia. Tukeva
runko on tavallisesti materiaaaliltaan massiivipuuta tai
tukevaa vaneria, ja jousitus napakka.

Myös pehmustemateriaaleilla on väliä. Laadukas
vaahtomuovi tai kylmävaahto säilyttää muotonsa ta-
vallista vaahtomuovia pidempään.

Verhoilumateriaaleissa kannattaa kestävyiden li-
säksi huomioida omien tarpeiden mukaisesti esi-
merkiksi helppo puhdistettavuus. Villa kestää kulu-
tusta ja hylkii likaa, kun taas tekokuidut ovat usein
kestäviä ja helposti puhdistettavia. Myös nahkalaa-
dut eroavat toisistaan puhdistuksen osalta.

Martindale-arvo kertoo verhoilukankaan hanka-
uksenkestävyydestä: mitä korkeampi lukema, sitä
kestävämpi kangas. 20 000–25 000 on tavanomai-
seen kotikäyttöön riittävä, kun taas julkisten tiloi-
jen kovalla käytöllä olevilta kalusteilta edellytetään
yleensä noin 50 000 Martindale-lukemaa.

Pilling-luku kertoo puolestaan kankaan nyppyy-
nymisestä asteikolla 1–5. Mitä suurempi luku, sitä vä-
hemmän kangas nyppyyntyy käytössä. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Aina on aiheetta juhlaan!

Elämän käännekohtia on ilo juhlistaa yhdessä läheisten kanssa. Toisinaan oman kodin neliömäärä ei kuitenkaan riitä haluttuun vierasmäärään, tai juhlien järjestäminen kotona koetaan muuten epäkäytännöllisenä.

Ravintola tai muu vuokrattava juhlatila voi tarjota tunnelmalliset puitteet niin suureen kuin pienempäänkin juhlaan. Kun juhlia halutaan viettää kodin ulkopuolella, on kuitenkin muutamia käytännön asioita, jotka olisi hyvä huomioida heti suunnitteluvaiheessa. Jo tilaisuuden luonne sanelee järjestelyiden osalta paljon.

– Pyydän aina asiakasta ensin miettimään, mitä siltä tilaisuudelta haluaa ja mitä ei missään nimessä halua. Jos on vaikka syntymäpäiväjuhla, minkä tyylinen juhla niistä halutaan ja mitä siellä halutaan tapahtuvan? Sen ympärille lähdetään rakentamaan, kertoo hää- ja juhla-suunnittelija **Eija Holmberg-Lehto**. Hän on toiminut juhlasuunnittelun parissa vuodesta 2007 lähtien ja kirjoittanut aiheesta myös kirjan *Unoh-*

tumattomat häät sekä *Tapahtumajärjestäjän oppaan*.

Useimmille meistä juhlien järjestäminen ei ole kuitenkaan jokapäiväistä hommaa. Holmberg-Lehto vinkkaa netistä löytyvän erilaisia muistilistoja avuksi juhlasuunnittelun aloittamiseen.

– Kannattaa ehdottomasti ottaa sellainen avuksi. Niitä asioita on kuitenkin yllättävän paljon. Kuulen asiakkailta usein, että enpä olisi tuolaista osannut ottaa ajatelleeksi.

Juhlan luonne ja vierasmäärä ohjaa juhlatilan valintaa

Juhlan luonne määrittelee Holmberg-Lehdon mukaan sen, millainen juhlatila siihen soveltuisi – halutaan-

ko huvilaa, juhlasalia tai kenties hallia? Toinen tärkeä tekijä on kaavailtu vierasmäärä. Hän neuvoo noudattamaan juhlatilojen ilmoitettua henkilömitoitusta. Jos tila on siis tarkoitettu 50 henkilölle, sinne ei kannata yrittää tunkea 70 vierasta.

– Liian pieni on epämukavaa kaikille, ja liian iso tuntuu hallilta eikä siellä tavoiteta ehkä sitä kivaa intiimiä tunnelmaa, jota halutaan.

Holmberg-Lehto kehottaa miettimään myös tilan saavutettavuutta: onnistuuko paikalle kulku julkisilla liikennevälineillä, onko pysäköintipaikkoja riittävästi ja pääsevätkö esimerkiksi liikuntarajoitteisetkin tilaan. Näiden ohella juhlaan kaavailtu ohjelma asettaa omat vaatimuksensa juhlatilalle.

– Jos siellä syödään, onko siihen

ruuan valmistukseen ja tarjoiluun tarvittavat tilat, millainen keittiö on, millaiset ovat kylmäsäilytystilat, hän luettelee.

– Jos on tarkoitus tanssia, siihen tarvitaan tila, ja jos tiedossa on puheita, sitä varten tarvitaan välineet.

Hyvä apu ovat netissä olevat hakukoneet, joista voi etsiä sopivaa juhlatilaa eri kriteereillä: mikä on aiottu henkilömäärä, saako järjestäjä tuoda omat juomat, tai onko saatavilla vaikkapa sauna.

Kaikkea ei tarvitse yrittää tehdä itse

Usein juhlanjärjestäjän ajatuksena on tehdä itse ruuat, hakea juomat ja hoitaa vielä musiikkikin juhliinsa. Holmberg-Lehto muistuttaa,

että kaikkea ei kuitenkaan kannata yrittää tehdä itse. Palveluita on nykyään saatavilla ja niitä kannattaa käyttää tarpeen mukaan.

– Varsinkin jos juhlakalu itse on järjestämässä, hänen tehtävänsä on juhlia, nauttia päivästä ja vieraiden kanssa olemisesta.

Hän nauraa tosin kompastuneensa samaan itsekin. Viime vuonna täyttäessään pyöreitä hän oli varannut juhlatilan ja visioinut sinne kaikkea, mitä ammattimaisen juhlasuunnittelijan mieleen vain voikaan juolahtaa – muun muassa katon täydeltä ilmapalloja. Lopulta hän oli havahtunut suunnitelmiansa suuruuteen: kuka tämän kaiken tekisi ja siivoaisi?

– Juhlan järjestäjän on tärkeää miettiä se logistiikka, milloin ja millä viedään tavarat, milloin koristellaan ja siivotaan, ja onhan paikalla joku avaamassa ovia.

Holmberg-Lehto toteaa myös juhlien jälkeisen suunnittelun tuppaavan unohtumaan. Juhlatavarat on kuitenkin saatava myös pois tilasta ja lainatut ja vuokratut tarvikkeet palautettava.

– Ehdottomasti paras on, jos tilan saa koko viikonlopuksi, että pääsee perjantaina rauhassa tekemään ja sunnuntaina siivoamaan.

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty – myös juhlissa

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty myös juhlia järjestettäessä. Holmberg-Lehto vinkkaa, että tilaisuuden aikatauluttamisen helpottamiseksi päivästä voi käydä myös mielikuvaharjoittelua: mitä tapahtuu, kun vieras tulee paikalle, ja miten paljon aikaa mikäkin osa juhlaohjelmasta vie?

Yhdessäololle ja seurustelulle on hyvä varata aikaa, mutta turha odottelu latistaa helposti juhlatunnelman. Juhlasuunnittelija toteaa ihmisten arvostavan sitä, että ohjelma on soljuvaa ja illan kulku tiedossa.

– Onko se sitten pöydissä ohjelmia, joissa kerrotaan mitä tapahtuu, tai seremoniamestari, joka kertoo mitä tapahtuu ja missä vieraiden odotetaan olevan.

Juhlien suunnittelussa olisi hyvä olla jokin punainen lanka, jota noudatetaan kutsuista ja koristeiluista lähtien. Holmberg-Lehto kertoo sen helpottavan juhlanjärjestäjän omaa visiota ja siinä pysymistä. Etenkin kutsu tulee laatia niin, että vieraat tietävät, mitä odottaa – ja mitä heiltä odotetaan.

Tarjoiluihin panostaminen ei mene hukkaan

Holmberg-Lehto muistuttaa kutsujen ja koristelujen kuvastavan tilaisuutta ja sen luonnetta.

– Jos ollaan kakkukahvijuhlissa, olisi kauniit valkoiset pöytäliinat, servietit ja ehkä viulumusiikkia, joka kertoo herkkyydestä. Ja jos

haluat hyvät bileet, sitten sampanjat ja ilotulitukset voivat räiskyä heti kutsuissa, että tervetuloa vuosisadan bileisiin.

Juhlasuunnittelijan kokemuksen perusteella on vielä eräs asia, johon juhlissa erityisesti kannattaa panostaa: ruoka, ja tarjoilut ylipäätään.

– Ihmiset muistavat yleensä aina ruoan; oliko se kylmää, kuumaa, oliko sitä riittävästi, Holmberg-Lehto kertoo.

Toisena hän mainitsee juhlien valokuvauksen ja videokuvauksen. Ne voivat usein jäädä yksittäisen vieraan tai läheisen kontolle, jonka oma juhlinta jää sitten vähiin. Hän kehottaakin miettimään, voisiko kuvaustehtävään hankkia paikalle jonkun ulkopuolisen. Kuvat ja video ovat kuitenkin kaunis muisto tilaisuudesta niin juhlan järjestäjälle kuin vieraillekin, joten niistä ei kannata pihistellä. Myös erilaiset vieraskirjat ja tervehdykset ilahduttavat vielä pitkään jälkikäteen.

Vältä yllätykset sopimalla asioista kirjallisesti

Olipa kyseessä sitten catering, koristelut tai esiintyjät, Holmberg-Lehto suosittelee etsimään omaan tyyliin sopivat tekijät ja pyytämään tarjoukset aina kolmelta palveluntarjoajalta, jotta näitä voi vertailla.

Palveluista kannattaa sopia kirjallisesti esimerkiksi sähköpostilla. Näin on helppo tarkistaa, että asiat on tehty kuten sovittu ja loppusummakin sovitun mukainen. Myös peruutusehdot selviävät tarvittaessa sopimuksista.

Esimerkiksi cateringin ja juhlatilan osalta tulee selvittää tarkasti, mitä kaikkea ne sisältävät: tuleeko mukana astiat, pöytäliinat tai henkilökuntaa, tai onko tilassa äänentoistoon tarvittavat laitteet.

– Yleensä paikassa voi olla astiat, mutta ei pöytäliinoja ja serviettejä. Ne pitää vuokrata tai hankkia pitopalvelun kautta. Ja hyvin usein on, ettei seinille saa kiinnittää mitään tai kynttilöitä polttaa, Holmberg-Lehto kertoo.

Käytännöt kannattaa varmistaa ja sopia kirjallisesti jo ennakoon: muun muassa milloin tilaan pääsee, monelta pitää poistua ja millaista siivousastetta vaaditaan. Ruuan säilytystä varten kannattaa varmistaa, että kylmätilaa on tarpeeksi saatavilla.

– Ravintoloissa tietenkin aina se ravintola tarjoaa ruuan ja juoman, sinne ei voi omia viedä. Juhlatiloissa on vähän vaihtelevia käytäntöjä. Usein niihin saa viedä itse ruuat, mutta osalla voi olla oma catering, jota he käyttävät, ja sitten saa viedä omat juomat.

Musiikki luo juhlatunnelman

Musiikilla on todella suuri merkitys tunnelman luomisessa, Holm-

MAALAUSLIIKE J. YLI-KIIKKA

» KATTOJENMAALAUKSET JA -PESUT

» HUONEISTOREMONTIT

» MAALAUSTYÖT

Muista kotitalous-vähennys!

040 7222135 | jari.yli-kiikka@netikka.fi

Ammattitaitoinen
PIANONVIRITTÄJÄ

Jari Kulmala
0400 663 415
jari.kulmala64@gmail.com

www.jarikulmala.fi

EFFATI CARPET

• Myynti • Arviointi

• Pesu • Korjaus

Kauppapuistikko 27
65100 Vaasa
p. 050 431 0880
www.effaticarpet.fi

berg-Lehto muistuttaa.

– Ihmiset vapautuvat, kun on musiikkia. Ruokailun aikanakin voisi olla taustamusiikkia.

Jos illalle halutaan hyvät bileet ja tanssia, DJ tai bändi on hänen mukaansa hyvä vaihtoehto. Jos kaivataan rauhallisempaa tunnelmaa, esiintyjäksi voi harkita esimerkiksi trioa tai trubaduuria.

Holmberg-Lehto toteaa bändin yleensä kertovan, mitä he tarvitsevat tilan ja esimerkiksi sähköjen osalta. Juhlan järjestäjän ei siis tarvitse miettiä kuin bändin sijoittelua: onko juhlatilassa lava, jolla bändi voi soittaa, vai sijoitetaanko heidät johonkin kulmaan tai nurkkaukseen?

Hän kehottaa huomioimaan myös tilan akustiikan, ja onko tarkoitus seurustella vai tanssia. Bändin saatuttua paikalle on mielekkäämpää keskittyä tanssiin eikä seurusteluun.

– On bändillekin kurjaa, jos ihmiset eivät tanssi.

Soittajillekin on lisäksi hyvä varata tilaisuuteen ruokaa ja juomaa. Usein bändi tarvitsee myös tavaroilleen jonkin takahuoneen, jossa he voivat viettää aikaa ennen osuuttaan illasta.

Juhlat saavat olla järjestäjänsä näköiset

Holmberg-Lehto huomauttaa, että vieraat ja heidän viihtymisensä on toki tärkeää huomioida: ruokatarjoiluissa on hyvä muistaa vieraiden mahdolliset ruokarajoitteet ja musiikkivalinnoissa myös muiden mieltymykset. Epäonnistumista on kuitenkin turha pelätä. Juhlat saavat aina olla järjestäjänsä näköiset.

– Ei tarvitse oikeasti olla mitään järjestyttävän suurta. Elämä on eletäväksi, ja siihen kuuluvat juhlat ja ihmiset ja ystävät.

Esimerkiksi syntymäpäiväjuhlat voi järjestää läheisten kesken vaikka nyttäriperiaatteella, jossa lahjojen sijaan kukin vieraista tuo jotain tarjottavaa.

– Pienelläkin budjetilla voi järjestää. Monesti esimerkiksi koristeluja voi vuokrata tai lainata.

Hän huomauttaa koristeita löytävän myös luonnosta, kunhan käyttää mielikuvitusta. Inspiraatiota voi hakea esimerkiksi Pinterestistä, joka on suorastaan ehtymätön ideapankki. ■

Teksti: Siru Uusi-Seppälä

Jouluperinteiden historiaa ja tapoja maailmalta

Monen jouluperinteet ovat omasta lapsuudesta: joulukuusen koristelu, tietyt joulukoristeet aina samalla ikkunalla, kynttilöiden vieminen haudoille, totutun kaavan mukaan valmistettu joulupöytä.

Perinteilläkin on kuitenkin historiansa – eikä se ole aina niin pitkä kuin voisi ajatella. Esimerkiksi joulukortit, lahjat, kuusi ja pukki yleistyivät Suomessa vasta itsenäisyyden alkuaikoina, kun oppivelvollisuus tuli ja sitä myötä kansakoulusta tuli kaikille pakollinen. Kansakoulussa vietettiin joulun juhlistamiseksi kuusijuhlaa, jonka opetussuunnitelmaan juhla laitettiin tietyntulaisena.

– Opetussuunnitelmassa linjattiin, että juhlassa pitää olla kuusi, lapset kirjoittavat joulukortteja ja Joulupukki jakaa lahjoja. Kansakoulun myötä yhdenmukainen joulukonsepti levisi, kertoo suomalaisiin perinnejuhlisiin erikoistunut arkistotutkija **Juha Nirkko** Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralta.

Jotkut perinteet ovat myös painuneet unholaan. Esimerkiksi joulun alla talosta taloon kiertävät nuorten aikuisten joukot ovat kadonneet katukuvasta.

– Syksyllä kekrin aikana kiersi kekripukki. Mutta myös ennen joulua, tapaninpäivänä tai joulun

välipäivinä kiersi tällaisia kiertueita. Kuvitteellisia, sonnustettuja hahmoja kulki nuorisjoukkojen keulakuvina: tapaninpukkeja tai jouluvalkoja, joka on eräänlainen puolihevosshahmo. Kuljettiin talosta taloon ja pyydettiin viinaryyppä. Tällaista en ole huomannut enää tehtävän, vaikka kalenterissa on yhä Nuutin päivä. Varsinkin alkoholin käyttö ja mekastus on jäänyt pois, Nirkko kertoo kadonneista jouluperinteistä.

Toisaalta nuuttipukkien perinteestä on säilynyt jotain Satakunnan seudulla ja Hämeessä.

– Siskoni tiesi kertoa, että kaupassa oli nuuttipukkeina kiertäville lapsille karkkisetettä myytävänä, kuten virpomapusseja. Ennen tätä tekivät nimenomaan nuoret aikuiset, Nirkko kertoo. Tämän ohella on muitakin kansanperinteitä, jotka ovat muuttuneet aikuisten perinteestä lasten tapakulttuuriksi.

Jouluruokaperinteet ovat yhdenmukaistuneet

Monien joulunvietossa kenties tärkeimpiä elementtejä on jouluruoka. Ruokakulttuurissa on ol-

lut jonkin verran alueellista vaihtelua. Eräs esimerkki tästä on riisipuuro:

– Itäinen tapa on ollut keittää, läntinen tapa on ollut hauduttaa puuro uunissa, Nirkko kertoo.

Tänä jouluna vaihtelua haluava voi yrittää valmistaa riisipuuron eri tavalla. Esimerkiksi Marttojen sivuilta löytyy ohje niin uunissa kuin keittämällä valmistettavaan riisipuuroon.

Moneen joulupöytään kuuluvat, uunissa valmistettavat laatikkoruuat ovat historiallisesti tarkasteltuna hämäläiseksi miellettyä ruokaa. Rosollin kaltainen ruoka puolestaan on tunnettu jo vanhaan Länsi-Suomessa, mutta nykyään yleinen nimi 'rosolli' puolestaan tulee venäjän kielestä, jossa se on tarkoittanut suolavettä.

Perinteinen jouluruoka on ollut myös lipeäkalaa, jota saa kaupasta myös käyttövalmiina. Miedon makuista lipeäkalaa on tarjottu perinteisesti vuisulan tai valkokastikkeen kanssa. Valkokastikkeen voi maustaa esimerkiksi piparjuurella.

Alueellinen vaihtelu jouluperinteissä Nirkon mukaan vähentynyt.

– Tiedonvälitys on parantunut, ihmiset liikkuvat ja verkottuvat enemmän. Sellaista ei enää ole kuin

talonpoikaiskulttuurissa ennen teollistumista ja kaupungistumista: alueet olivat tavallaan nurkkakuntaisempia ja sisäänlämpiävämpiä. Ennen tämä oli selvemmin havaittavissa.

Nirkko kuitenkin huomauttaa, että eroavaisuuksiakin jouluperinteissä on, jopa saman kylän sisällä: – Naapureiden jouluku on erilainen kuin jonkun toisen.

Tonttu on kiltimpi versio kansanuskon haltijoista

Jouluku on juhlanala sulauttanut itseensä kaikenlaista enemmän tai vähemmän tunnettua kuvastoa. Juhlan kristillisestä nykymerkityksestä huolimatta jotkut perinteistä eivät suinkaan löydy Raamatun kertomuksista. Esimerkiksi tonttu-ukkoja tuskin hyppii Jeesus-lapsen seimen ympärillä.

– Omituinen juttu, että ne on päätyneet sinne Korvatunturille. Se on tällainen kiltimpi versio kansanuskon haltijoista, Nirkko kertoo.

Pohjoismaisessa kansanperinteessä tonttu on asuinpaikan tai tontin haltija. Sana tulee ruotsin sanasta ’tomte’, josta se on vääntynyt suomalaiseseen muotoonsa.

– Ne on olleet moraalinvartijoita. Ne on rakastaneet rauhaa, järjestystä ja siisteyttä. Jos esimerkiksi saunottiin liian myöhään tai käytettiin alkoholia saunassa, saunatonnttu tai haltija saattoi huomauttaa käytöksestä. Pudottaa katosta jotain tai muuta tällaista. Tällainen moraalinvartijahomma sopikin sitten Korvatunturin tontuille valvomaan lasten kiltteyttä, Nirkko kuvailee tonttujen luonnetta ja historiaa.

Jouluyönä ruuat on ollut maalaistaloissa tapana jättää pöytään, eikä niinkään ihmisille vaan kodinhaltijoille tai vainajille ja esi-isille. Tonttujen yöllisestä ruokailusta kertoo Tonttujen jouluyö -laulu, jossa kunnan väki tarjoaa jouluruokaa haltijoille.

Kansanuskon perinteet ja ympäri maailmaa liikkuneet tavat eivät ole aina siirtyneet kirkollisiin juhlapähiin täysin kiuttomasti. Esimerkiksi tonttu-ukkoja on paheksuttu.

– Luterilainen usko on koittanut päästä muinaisuskosta eroon. Mutta kristinusko ja vanhemmat uskomukset lopulta yleensä sekoittuvat.

Myös 1700-luvulla tulleeeseen ja 1800-luvulla yleistyneen joulukuuseen on suhtauduttu aluksi epäluuloisesti. Nirkon mukaan kuusta arveltiin syntiseksi tai pakanalliseksi. Lisäksi paheksuntaa herätti kuusen kynttilöiden aiheuttama tulipalovaara.

Jouluku Euroopassa – ja muualla

Joulun yhtenä esikuvana pidetään yleisesti roomalaisten Saturnalia-juhlaa, jonka viettoon kuuluivat muun muassa uhkapelit.

Kristillisen joulun tulo on Nirkon mukaan vaikea ajoittaa, koska sen vieto on alkanut pikkuhiljaa kristinuskon levitiesä. Suunnilleen kristillinen joulunvieto on kuitenkin alkanut 1100-luvulta lähtien, eli keskiajan loppupuolella. Päivä on asettunut kalenterissa samalle seudulle kuin siellä jo vanhaan ollut juhla, talvipäivänseisaus.

– Jonkinlaista juhlaa on ollut pimeimpään vuodenaikaan kaikissa kulttuureissa. Silloin on ollut kätevää myös vaihtaa vuotta. Talvipäivänseisausta on vietetty monissa kulttuureissa. Jouluku-sanana takana onkin sana ’yule’ tai ’jul’, joka tarkoittaa juhlaa. Kyseessä on ehkä muinaisten germaanien talvi-juhla, josta on tullut yleisempi joulusana, Nirkko kertoo.

– Kun kristillisille juhlapäiville alettiin laittaa sijainteja kalenteriin, oli hyvä, että juhlaa oli siellä jo ennestään. Juhlat oli helpompi omaksua niin, että siinä hiukan ututetaan uutta sisältöä vanhaan. Kirkkoisat eivät olleet tyhmiä: ei kannata luoda uutta tyhjistä. Ensin jouluku juhlittiin Jeesuksen kastepäivän merkeissä. Sitten merkitys on vakiintunut tuohon, mikä se on nykyään.

Jouluku vietetään myös muissa, ei-kristillisissä maissa. Hyvänä esimerkkinä Nirkko pitää Japania, jossa myös esimerkiksi shintolaiset ja buddhalaiset saattavat viettää tapakulttuurin puolesta samankaltaista jouluku kuin kristityt, mutta ilman uskonnollista merkitystä.

Japanissa jouluku on enemmänkin pariskuntien kuin perheiden yhteistä aikaa. 1970-luvulla toteutetun mainoskampanjan myötä Japanissa syödään jouluku usein friteerattua broileria. Suositua on myös kermainen pataruoka, kakku ja wagashi-makeiset.

Nyhtökaura-sieniwellington

Uusia ruokareseptejä on myös hauskaa kokeilla perinteisten jouluruokien oheen. Tänä jouluku voi kokeilla vaikkapa brittiläisestä joulupöydästä inspiraatiota ammentavaa wellingtonia, joka taipuu nyhtökauralla ja sienillä myös joulupöydän kasvissyöjien suuhun sopivaksi.

Nyhtökaura-sieniwellington noin 10 annosta

- Sienitäyte
- 400 g ruskeita herkkusieniä
- 1–2 lehtisellerin vartta
- 1 sipuli
- 1 valkosipulinkynsi
- 1 rkl oliiviöljyä
- 2 rkl balsamietikkaa
- 3 oksaa tuoretta rosmariinia
- ½ tl suolaa
- mustapippuria myllystä
- ½ dl cashewpähkinöitä
- Paistettu nyhtökaura
- 1 pkt nyhtökauraa (maustamaton)
- 2 rkl oliiviöljyä
- 1 tl savupaprikajauhetta
- 1 tl valkosipulijauhetta
- ½ tl suolaa
- 1 tl kuivattua timjamia
- ½ dl kaurakermaa
- Lisäksi
- 1 kpl / 600 g isoa lehtitaikinal levyä
- 2–3 rkl kaurakermaa voiteluun
- tuoretta rosmariinia koristeluun

Ota lehtitaikinal levy sulamaan reilua tuntia ennen leipomista. Kuumenna uuni 225 °C:seen.

Pilko herkkusienet ja hienonna selleri. Silpua sipuli ja valkosipulinkynnet. Kuumentaa öljyä paistinpannalla ja lisää pannulle sienet, selleri ja sipulit. Mausta balsamietikalla. Irrota rosmariininoksista lehdet ja lisää ne pannulle. Mausta suolalla ja mustapippurilla. Paista, kunnes sienistä ei enää irtoa nestettä. Lisää lopuksi cashewpähkinät pannulle ja kuumenna. Siirrä sienipaistos tehosekoittimeen ja sekoita nopeasti karkeaksi tahnaksi.

Kuumenna pannu uudelleen. Lisää öljyä, nyhtökaura ja mausteet. Paista nyhtökauraan hieman väriä ja lisää pannulle kaurakerma.

Levitä iso lehtitaikinal levy leivinpaperille ja kauli sitä laakeammaksi ja ohuemmaksi. Levitä sitten herkkusieniseos koko lehtitaikinal levylle. Levitä sitten paistettu nyhtökaura noin 5–7 cm leveydelle lehtitaikinal levyn keskelle. Kääri lehtitaikina rullalle. Tee pinnalle muutama viilto ja voitele rulla kaurakermalla.

Paista rullaa uunin keskitasolla noin 25 minuuttia. Koristele tuoreella rosmariinilla.

(Resepti: Chocochili.net) ■

PAIKALLISESTI VALMISTETUT SÄNGYT NÄRPIÖSTÄ

Hyvää unta varten

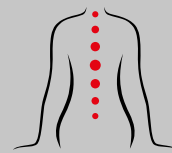
Kampanjahinnat voimassa
18.11.2024-09.12.2024

Tutustu kampanjaan osoitteessa

WWW.BEDINVEST.FI

Eden 5

Bed Invest
Wake up happy everyday

Markkinatie 1, Mustasaari p. 0500 162 423
Ma-Pe klo 12-18, La klo 11-16

SUOMEN MYYDYIN 4X4 TRAKTORIMÖNKIJÄ

3 v.
takuu

CFORCE 450 EFI

Hinta alk. **6290 €**

Pitkä ja lyhyt malli, rek. 2:lle

3 v.
takuu

CFORCE 520 EFI EPS

Hinta alk. **7490 €**

Pitkä ja lyhyt malli, rek. 2:lle

3 v.
takuu

CFORCE 625 EFI EPS

Hinta alk. **8390 €**

Tuulilasi, pitkä ja lyhyt malli

3 v.
takuu

CFORCE 850XC GREY ED

EFI EPS Hinta alk. **8990 €**

Rekisteröitävissä 2:lle hlölle

1 KPL ERÄ!

CFORCE 110 EFI

Lastenmönkijä alk. **2390 €**

Värit sininen ja punainen

2 v.
takuu

ZFORCE 550 EFI EPS

Uusi hinta alk. **11290 €**

Lämpöhyttipaketilla **14990 €**

3 v.
takuu

GOES 500 TERROX

Hinta alk. **6790 €**

Rekisteröitävissä 2:lle hlölle

GOES

LUMILEVYKAMPANJA

Ostaessasi CFMOTO ATV-mönkijän saat 300 euron alennuksen Black Wolfin lumilevypaketista.

Sis. 150 cm puskulevyn, aisan ja asennuslevyn.

Keskikiinnitteinen lumiaura.

Hinta **399 €** + asennus

LISÄTÄÄN TOIMITUSKULUT

TAHWa
Vaasa

TAHWa VAASA
Rantamaantie 33, Vaasa
p. 0207 343 480 • tahwa.fi
• CFMOTO-myynti Vaasa • CFMOTO-huollot Vaasa ja Tervajoki

TERVAJOEN AUTOHUOLTO
Loukontie 5, Tervajoki, p. 06 478 7025
tervajoenautohuolto.fi

Markkinoiden paras takuu ilman tunti- tai km-rajaa kaupan päälle!

Myös Op-pienlaiterahoitus – kysy lisää!

ULKOPINNAT KERRALLA KUNTOON!

- Katonmaalaukset
- Talonmaalaukset
- Sadevesikourut
- Kattoturvatuotteet
- Piipunhatut ja Pellitykset

TILAA ILMAINEN ARVIO-
KÄYNTI 050 336 2443

AITO
PINTA

AIDOSTI
AMMATILAINEN

RAHOITUS
ALKAEN
30 € /kk

HYÖDYNNÄ
KOTITALOUS-
VÄHENNYS

Aito Pinta Oy • Puh. 050 336 2443
www.aitopinta.fi • myynti@aitopinta.fi

Behöver du hjälp med

inredningsplanering, material, golvläggning,
kakelläggning, målning eller tapetsering?

Hos oss hittar du allt under samma tak!

Anlita vår inrednings- och monteringsstjänst

TUNNETILA
Sisustuspalvelu

Från idé till färdigt resultat!

Kom in till oss eller läs mer på
www.narpesgolv.fi/tjanster
eller varisilma.fi/palvelut/tunnetila

Laatta Studio

B BORÅSTAPETER

Forbo
FLOORING SYSTEMS

Tarkett
TEKNOS

Närpes Golv

Värisilma

www.narpesgolv.fi

Tegelbruksvägen 6, 64200 Närpes

Tel. 0400 95 53 17

Må-fr 7.30-17, lö 9-13

MYYNТИ, HUOLTO JA VARAOSAT

VALTRA FENDT SAMPO ROSENLEW VIKING STIHL AKU TIGA HUDDIG Lännen japa

Ultrakevyet MOOTTORISAHAT

Stihl MS 172
Tilavuus 32m³

299€

Stihl MS 194 CE
Tilavuus 30m³
3,6 kg

TARJOUS!
399€

MSA 70C-B

Käyttöaika
n.45min (AK30)
Sis. akku ja laturi

299€

MSA 201 CM

Tilavuus 35cm³
Teho 1,8 kW
Paino 3,9 kg

699€

SYYSHINNAT KAIKISTA
VARASTOSSA OLEVISTA
RUOHONLEIKKUREISTA

MAATALOUS-
KONEIDEN
HUOLTO, VARAOSAT,
TARVIKKEET,
ÖLJYT JNE.

Auktorisoitu
Valtra,
Fendt ja
Sampo
Rosenlew
-palvelu

MEILTÄ KONEITA TALOON JA KOTIIN, VAPAA-AIKAAN JA TYÖHÖN!

STIHL BR 500
LEHTIPUHALLIN

Äänioptimoitu reppu-
puhallinyksikkö
4-mix-moottorilla

599€

JAXAL

Kysy tarjouksemme ruohonleikkureista, moottorisahoista
ja raivausahoista, lehtipuhaltimista, pensasleikkureista,
painepesureista, kompostimyllyistä, venetrailereista,
perävaunuista, suojavarusteista metsätöihin jne.

Silmukkatie 15, MASKINSERVICE • KONEHUOLTO t. 06 318 2950
65100 Vaasa **MARANDER** p. 0500 364 688

www.marander.fi • email: marander@maskin.netikka.fi